

ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਸੌ ਰੰਗ ਵੇ ਲੋਕਾ ਅਜੋਕੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਦੀ ਨਹੀਂ, ਸਹੀ ਅਗਵਾਈ ਦੀ ਲੋੜ

ਦਵਾਈਆਂ ਤੋਂ ਕੁਦਰਤੀ ਕਰੋੜੀ ਦੀ ਮਾਰ ਪੈ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਧਰਤੀ ਪੁੱਤ ਦੇ ਦਰਦ ਦੀ ਟਿੱਤਰਾ ਦਾ ਕੋਈ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਲਾ ਸਕਦਾ। ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਕੋਈ ਸ਼ਖ਼ਸ ਹੋਵੇ ਜਿਹੜਾ ਘਾਟੇ ਦਾ ਵਣਜ ਕਰਦਾ ਹੋਵੇ ਪਰ ਪੰਨ ਜਿਹਾ ਕਿਸਾਨ ਦਾ ਜਿਹੜਾ ਲਗਾਤਾਰ ਘਾਟੇ ਸਹਿ ਕੇ ਵੀ ਅਗਲੀ ਫ਼ਸਲ ਬੀਜਣ ਤੁਰ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਲਹਿਲਹਾਉਂਦੀ ਫ਼ਸਲ ਦੇਖ ਕੇ ਜੱਟ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਦੀ ਕੋਈ ਸੀਮਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ 'ਤੇ ਜਾਉ ਤਾਂ ਰੋਟੀ-ਰੋਜ਼ੀ ਦੀ ਖਾਤਰ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਗਏ ਪੰਜਾਬੀ ਜਦੋਂ ਕਦੇ ਦੇਸ਼ ਪਰਤਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਆਪਣੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਆ ਕੇ ਤੇ ਆਪਣਿਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਸਪਰ ਹੀ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਹੱਥ ਉੱਮੜ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਪਰਦੇਸੀ ਜਾਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵੀ ਖੁਸ਼ੀ ਵਿੱਚ ਨਮ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਖੁਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਜਿਹੜਾ ਇਸ ਨੂੰ ਭੋਗਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਹੀ ਇਹ ਅਨੁਭਵ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪਤੀ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ ਤੜਪਦੀ ਨਵ-ਵਿਆਹੁਤਾ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਵੀਜ਼ਾ ਲੱਗਣ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਜਿਹੜੀ ਖੁਸ਼ੀ ਲਿਸ਼ਕਾਂ ਮਾਰਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਸ਼ਬਦਾਂ 'ਚ ਦੱਸਣਾ ਬਹੁਤ ਔਖਾ ਹੈ। ਕਵੀ, ਲੇਖਕ, ਚਿੱਤਰਕਾਰ, ਭੁੱਤਘਾੜਾ ਆਦਿ ਕਲਾਕਾਰ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਰਚਨਾ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਿਹੜੀ ਤ੍ਰਿਪਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਵੱਡੀ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਖੁਸ਼ੀ ਤੋਂ ਵੀ ਕਿਤੇ ਵੱਡੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਅੰਤਰੀਵ ਖੁਸ਼ੀ ਦੀ ਬਾਹ ਪਾ ਸਕਣਾ ਹਾਰੀ-ਸਾਰੀ ਦੇ ਵੱਸ ਦਾ ਰੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦਾ ਸੁਭਾਅ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗੱਭੀ ਫੜਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ ਰੋਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਗੱਭੀ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦਗੜ-ਦਗੜ ਕਰਦੀ ਲੱਖ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਫੈਂਟੋ ਤੋਂ ਜਦੋਂ ਉਹ ਤੁਰਕ ਕੇ ਉੱਠਦੇ ਹਨ, ਉਦੋਂ ਤਕ ਗੱਭੀ ਅੱਖਾਂ ਤੋਂ ਚੜ੍ਹਦੀ ਗਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਪਛਤਾਵੇ ਵਿੱਚ ਹੱਥ ਮਲਦੇ ਹਰਿ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਅੱਲਾਦ ਪ੍ਰਤੀ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਸੋਚ ਵੀ ਕੁਝ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੀ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਅੱਲਾਦ ਨੂੰ ਮਹਿੰਗੀ ਸਿੱਖਿਆ, ਮਹਿੰਗੀ ਟਿਊਸ਼ਨ, ਮਹਿੰਗਾ ਮੋਬਾਈਲ, ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਜੋਬ ਖਰਚ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਮਾਪਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਕਸਰ ਨਹੀਂ ਛੱਡੀ ਜਾਂਦੀ ਪਰ ਜਦੋਂ ਨੈਤਿਕ ਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਪ੍ਰਤੀ ਪਹਿਰੇਦਾਰੀ ਦੀ ਗੱਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਥੇ ਮਾਪਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਘੋਸ਼ਣਾ ਮਾਰ ਲਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਮਾਰੂ ਅਸਰ ਅਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅੱਲਾਦ ਗਲਤ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਸਿਰਫ਼ ਆਪਣਾ ਭਵਿੱਖ ਹੀ ਨਹੀਂ ਖੁਆਂਝਦੀ ਸਗੋਂ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀਆਂ ਗੋਬਾਂ, ਚਾਚਾ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਪ੍ਰਤੀ ਸਿਰਜੇ ਸੁਪਨੇ, ਸਭ ਕੁਝ ਹੀ ਮਲੀਆਮੇਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਵਰਤਾਰੇ ਵੱਲ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰੀਏ ਤਾਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸਿੱਦਾਂਤ ਨਾਲ ਅਹਿਸਾਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਨੁੱਖੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਕਦੇ ਵੀ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੀ। ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਰੰਗਮੰਚ 'ਤੇ ਜੋ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਰੰਗ-ਬਿਰੰਗੇ ਫੁੱਲ ਨਜ਼ਰੀ ਪੈਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਗ਼ਮੀਆਂ, ਉਦਾਸੀਆਂ ਤੇ ਹਉਂਕਿਆਂ ਦੀ ਪੱਤਝੜ ਵੀ ਇਸੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਬੱਚੇ ਦੇ ਜਨਮ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਪੜਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਗੁਜ਼ਰਦਿਆਂ ਜਵਾਨੀ, ਬੁਢਾਪਾ ਤੇ ਮੌਤ ਤਕ ਦਾ ਸਫ਼ਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਨੁੱਖ ਲਈ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਤੇ ਗ਼ਮੀਆਂ ਦਾ ਗੁਲਦਸਤਾ ਹੈ। ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਮਨੁੱਖ ਖੁਸ਼ੀ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿੱਚ ਦੌੜਦਾ ਫਿਰਦਾ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਾਇਰਾ ਕੁਲਦੀਪ ਕਲਪਨਾ ਦਾ ਇਹ ਸ਼ੇਅਰ ਪੜਿਆ ਸੀ ਜਿਹੜਾ ਜੀਵਨ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, 'ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਸੌ ਰੰਗ ਵੇ ਲੋਕਾ, ਦਰਦ ਦਾ ਇੱਕੋ ਰੰਗ'। ਕੋਈ ਮਨੁੱਖ ਖੁਸ਼ੀ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਸੁਣ ਕੇ ਅੰਨ੍ਹੇ ਭਾਵਕ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅੱਗ ਅੱਗ ਵਿੱਚੋਂ ਖੁਸ਼ੀ ਝਲਕਦੀ ਦੇਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਚਾਨਕ ਮਿਲੀ ਕੋਈ ਅਲੋਕਾਰੀ ਖੁਸ਼ੀ ਵੀ ਕਈ ਵਾਰ ਕਈਆਂ ਨੂੰ ਪਚਾਉਣੀ ਮੰਗੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸ਼ਾਇਦ ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਹੀ ਕਈ ਵਾਰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਫਲਾਣਾ ਬੰਦਾ ਕਈਆਂ ਨੂੰ ਪਚਾਉਣੀ ਮੰਗੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸ਼ਾਇਦ ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਹੀ ਕਈ ਵਾਰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਫਲਾਣਾ ਬੰਦਾ ਕਈਆਂ ਨੂੰ ਪਚਾਉਣੀ ਮੰਗੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸ਼ਾਇਦ ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਹੀ ਕਈ ਵਾਰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਫਲਾਣਾ ਬੰਦਾ ਕਈਆਂ ਨੂੰ ਪਚਾਉਣੀ ਮੰਗੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸ਼ਾਇਦ ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਹੀ ਕਈ ਵਾਰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਫਲਾਣਾ ਬੰਦਾ ਕਈਆਂ ਨੂੰ ਪਚਾਉਣੀ ਮੰਗੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਕੀਤਿਆਂ ਦੂਣ-ਸਵਾਈ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਪਲ ਹੋਵੇ, ਹਰ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਇਹ ਉਤਸੁਕਤਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਖੁਸ਼ੀ ਨੂੰ ਨੇੜਲੇ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਤੇ ਗੁਰੂ ਰੰਗਾਂ ਵਾਲੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਤੇ ਸਨੇਰੀਆਂ ਨਾਲ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਸਾਂਝਾ ਕਰੇ ਤਾਂ ਕਿ ਖੁਸ਼ੀ ਨੂੰ ਚਾਰ ਚੰਨ ਲੱਗ ਜਾਣ। ਖੁਸ਼ੀ, ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਉਣ ਤੇ ਸੰਸਾਰਿਕ ਮੌਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਚਰਨ ਲਈ ਤਾਕਤ, ਉਮੰਗ ਤੇ ਹੌਸਲਾ ਬਖ਼ਸ਼ਦੀ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਦੁਆਰਾ ਸਿਰਜੇ ਸਾਰੇ ਸਿਧਾਂਤ, ਫਿਲਾਸਫੀਆਂ ਤੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਦੌੜ ਪਿੱਛੇ ਮੂਲ ਕਾਰਨ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੀ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਦੀ ਬਿਹਤਰੀ ਲਈ ਜਿਹੜੇ ਵੀ ਕਾਰਜ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਪਿੱਛੇ ਅਸਲੀ ਉਦੇਸ਼ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਸੰਗ ਮਾਨਣ ਦੀ ਚਾਹੁਤ ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਬੱਚੇ ਦੇ ਜਨਮ ਨਾਲ ਘਰ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਨਾਲ ਭਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਮੁੱਠੇ ਵਿਹੜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬਾਲ ਦੀਆਂ ਮਾਸੂਮ ਕਿਲਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਰੋਣਕਾਂ ਦੇ ਸੂਹੇ ਗੁਲਾਬਾਂ ਦੀ ਮਹਿਕ ਪਾਰ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਮਾਪਿਆਂ ਲਈ ਬੱਚੇ ਦੀ ਆਮਦ ਸਮਾਜ ਨਾਲ ਹੋਰ ਗਹਿਰੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜੁੜਨ ਦਾ ਸਬੰਧ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਸਾਰਾ ਜਹਾਨ ਹੀ ਆਪਣਾ ਆਪਣਾ ਲੱਗਣ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਅਨੇਕਾਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਭੇਜਣ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਅੱਗੇ ਜਾ ਕੇ ਪੜ੍ਹਾਈ ਵਿੱਚ ਸਫਲਤਾ, ਚੰਗੀ ਕੰਪਨੀ ਮਿਲਣ ਤੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਮੌਕੇ ਲਿਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਥਮ ਚੜ੍ਹੇ ਬੱਚੇ ਦੇ ਵਿਆਹ ਸ਼ਾਦੀ ਦਾ ਮੌਕਾ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾ ਲਈ ਅਸੀਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਲੈ ਕੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਖੁਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਕਿਸੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ

ਸਫਲ ਹੋਣ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਮਨੁੱਖੀ ਮਨ ਨੂੰ ਹੁਲਾਸ ਨਾਲ ਭਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਬਹੁਤ ਚੰਗੇ ਨੰਬਰ ਆ ਜਾਣ ਤਾਂ ਕੋਈ ਪ੍ਰਸੀਸ਼ਨ ਆ ਜਾਵੇ ਫਿਰ ਤਾਂ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਕੋਈ ਟਿਕਾਣਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਮਿਲ ਜਾਣ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਘਰ ਪਹਿੰਚਦੇ ਜੀਆਂ ਤੋਂ ਸਾਂਝੀ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੀ। ਲੱਖਾਂ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾਣ ਦੀ ਗੋਬ ਰੱਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਵੀਜ਼ਾ ਲੱਗਣ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਮਨ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਨੱਚ ਉੱਠਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਕਦੇ ਕਦੇ ਮਨ 'ਤੇ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਰੰਗ ਬਿਖਰੇ ਪਏ ਹਨ। ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਤੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਖੇਡ-ਉਤਸਵ ਜਵਾਨੀ ਦੇ ਜੋਸ਼, ਸਮਾਰੋਹ, ਜਿਹਨਾਂ ਤੇ ਦਿੜ੍ਹਤਾ ਦੀ ਜਿਉਣੀ ਜਾਗਦੀ ਮਿਸਾਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਮੰਡਲ ਜਿੱਤਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਦੀ ਸੀਮਾ ਨੂੰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਕਰਨਾ ਔਖਾ ਹੈ। ਜੇਤੂ ਮੰਚ 'ਤੇ ਖੜੇ ਹੋ ਕੇ ਮੈਡਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਿਆਂ ਕੁਝ ਖਿਡਾਰੀ ਏਨੇ ਭਾਵਕ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਖੁਸ਼ੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹੱਥ ਖਣ ਵਹਿ ਤੁਰਦੀ ਹੈ। ਜਿਹੜੇ ਜੇਤੂ ਮੰਚ ਤਕ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਥੋੜ੍ਹੇ ਜਿਹੇ ਪਿੱਛੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਰਦ ਨੂੰ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪੜ੍ਹ ਸਕਣਾ ਖੁਸ਼ਕਿਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਭਾਵੇਂ ਜਿੱਤ ਹਾਰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਹਰ ਕੋਈ ਜਿੱਤ ਦੀ ਆਸ ਨਾਲ ਹੀ ਆਪਣੀ ਸਮਰੱਥਾ ਤੇ ਪ੍ਰੀਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਆ 'ਤੇ ਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਮਿੱਟੀ ਨਾਲ ਮਿੱਟੀ ਹੁੰਦੇ ਕਿਸਾਨ ਦੀ ਜਦੋਂ ਫ਼ਸਲ ਤਿਆਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਦੀ ਕੋਈ ਸੀਮਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਜੇ ਕਿਸਾਨ ਦੀ ਫ਼ਸਲ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਤੇ ਗੰਭੀਰ ਮੌਕਿਆਂ ਨੂੰ ਖੜ ਜਾਵੇ ਤੇ ਮੌਕੀ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਸਲਾਮਤ ਵਿਕ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਅੰਤਰੀਵ ਖੁਸ਼ੀ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਅੱਤਾਂ ਦੀ ਕੀਤੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਵੀ ਭੁੱਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਖੁਸ਼ੀ ਵਿੱਚ ਫੁੱਲਿਆਂ ਨਹੀਂ ਸਮਾਉਂਦਾ ਪਰ ਜੇ ਨਕਲੀ ਬੀਜਾਂ, ਨਕਲੀ ਖਾਦਾਂ, ਨਕਲੀ ਕੀੜੇਮਾਰ

ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦਾ ਸੁਭਾਅ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗੱਭੀ ਫੜਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ ਰੋਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਗੱਭੀ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦਗੜ-ਦਗੜ ਕਰਦੀ ਲੱਖ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਫੈਂਟੋ ਤੋਂ ਜਦੋਂ ਉਹ ਤੁਰਕ ਕੇ ਉੱਠਦੇ ਹਨ, ਉਦੋਂ ਤਕ ਗੱਭੀ ਅੱਖਾਂ ਤੋਂ ਚੜ੍ਹਦੀ ਗਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਪਛਤਾਵੇ ਵਿੱਚ ਹੱਥ ਮਲਦੇ ਹਰਿ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਅੱਲਾਦ ਪ੍ਰਤੀ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਸੋਚ ਵੀ ਕੁਝ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੀ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਅੱਲਾਦ ਨੂੰ ਮਹਿੰਗੀ ਸਿੱਖਿਆ, ਮਹਿੰਗੀ ਟਿਊਸ਼ਨ, ਮਹਿੰਗਾ ਮੋਬਾਈਲ, ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਜੋਬ ਖਰਚ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਮਾਪਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਕਸਰ ਨਹੀਂ ਛੱਡੀ ਜਾਂਦੀ ਪਰ ਜਦੋਂ ਨੈਤਿਕ ਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਪ੍ਰਤੀ ਪਹਿਰੇਦਾਰੀ ਦੀ ਗੱਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਥੇ ਮਾਪਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਘੋਸ਼ਣਾ ਮਾਰ ਲਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਮਾਰੂ ਅਸਰ ਅਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅੱਲਾਦ ਗਲਤ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਸਿਰਫ਼ ਆਪਣਾ ਭਵਿੱਖ ਹੀ ਨਹੀਂ ਖੁਆਂਝਦੀ ਸਗੋਂ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀਆਂ ਗੋਬਾਂ, ਚਾਚਾ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਪ੍ਰਤੀ ਸਿਰਜੇ ਸੁਪਨੇ, ਸਭ ਕੁਝ ਹੀ ਮਲੀਆਮੇਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ, ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਵਾਹ ਹੜ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਾਣੀ ਵਰਗਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਲੜਕੀਆਂ ਦਾ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਕਿਰਤ ਪੂਰ ਸੰਜੀਦਾ, ਆਗਿਆਕਾਰ, ਹੱਠਮੋ ਤੋਂ ਦੂਰ ਅਤੇ ਦਿੜ੍ਹ ਸੰਕਲਪ ਦਾ ਧਾਰਨੀ ਹੋ ਕੇ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਦੌੜ ਵਿੱਚ ਵੀ ਲੜਕੀਆਂ ਨੂੰ ਪਿੱਛੇ ਛੱਡ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਘੱਧ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਹ ਗੱਲ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਲੜਕੀਆਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਲੜਕੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਪਹਿਵਾਰਕ ਪਹਿਰੇਦਾਰੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਪਹਿਰੇਦਾਰੀ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੁਲੰਦੀਆਂ ਛੂਹਣ ਦੀ ਜਾਚ ਸਿਖਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸਹਾਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅੱਜ ਦੀ ਪਦਾਰਥਕ ਦੌੜ ਨੇ ਜਿੱਥੇ ਗਿਭੀਆਂ ਦਾ ਰੰਗ ਢਿੱਕਾ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਉਥੇ ਹੀ ਮਾਂ-ਬਾਪ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਅੱਲਾਦ ਪ੍ਰਤੀ ਵਤੀਰੇ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਜੀਵਨ ਦੀ ਕਿਸ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਕਿਹੜੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਆਸ਼ਾਵਾਦੀ ਸੋਚ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਨਿਕੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਅਰਥ ਤਲਾਸ਼ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਦਲਖੀਆਂ ਕਰਕੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਮੌਕੇ ਸੀਮਤ ਹੁੰਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਹਰ ਰੋਜ਼ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਉਦਾਸ ਤੇ ਦਰਦਮਈ ਖ਼ਬਰਾਂ ਨਾਲ ਭਰੀਆਂ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਹੁਤ ਕੀਮਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਪਲਾਂ ਨੂੰ ਹੱਥੋਂ ਗੁਆਉਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦਾ।

ਸਿਆਣੇ ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ ਖੁਸ਼ੀ ਤੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਅਸਲੀ ਅਨੁਭਵ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਦੇ ਕੇ ਹੀ ਅਸਲੀ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੁਝਾਰੀਆਂ ਮਾਨਣੀਆਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਆਉ, ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਵੱਡਣ ਦੇ ਰਾਹ ਤੁਰੀਏ।

ਅੱਜੋਕੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਦੀ ਨਹੀਂ, ਸਹੀ ਅਗਵਾਈ ਦੀ ਲੋੜ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ 'ਭੂਤਵਾੜੇ' ਵਿੱਚ ਬੱਚੇ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਗੁਹਿਣ ਲੱਗਣਾ ਸੁਭਾਵਿਕ ਹੀ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਹੋ ਕੇ ਚਿੰਤਨ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਅੱਜ ਦੀ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦਾ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਆਪਣੀ ਤਾਕਤ ਨੂੰ ਦਰਿਦਰੀ ਦਾ ਰੂਪ ਦੇ ਕੇ ਖੁਸ਼ੀ ਵਿੱਚ ਚਾਘਰਾਂ ਕਿਉਂ ਮਾਰ ਰਿਹਾ ਹੈ? ਉਸ ਨੂੰ ਨੈਤਿਕ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਤੋਂ ਕਿਨਾਰਾਕਸ਼ੀ ਕਿਉਂ ਕੀਤੀ ਹੈ? ਦਰਅਸਲ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਚੀਕਾਂ, ਗਾਲਾਂ ਦੀ ਵਾਛੜ ਅਤੇ ਹਾਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰਲੀ-ਮਿਲੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸੋਚਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਲੋੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸ਼ਾਹੀ, ਗਾਲਾਂ, ਰੋਣ-ਪਿੱਟਣ ਵਾਲੇ ਸੀਰੀਅਲ, ਖੁਨ-ਖਰਾਬੇ ਵਾਲੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਨਾਲ ਭਰੀਆਂ ਟੀ.ਵੀ. ਚੈਨਲਾਂ ਦਾ ਨਜ਼ਾਰਾ ਕਿਹੜਾ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਜਾਚ ਕਿਸ ਪਾਸੇ ਵੱਲ ਹੋਵੇਗਾ? ਦਰਅਸਲ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਸਾਚ ਦਾ ਸਬਕ ਮਾਪਿਆਂ ਨੇ ਹੀ ਪੜ੍ਹਾਉਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਹਰ ਘਰ ਵਿੱਚ ਚੋਣਨਾ ਦਾ ਦੀਵਾ ਜਗਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸਾਚ-ਚਿੰਤਨ, ਸਵੈ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਸਵੈ-ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਟੋਕਣ ਨਾਲ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਮਾਪਿਆਂ ਵੱਲ ਦੇਖ-ਦੇਖ ਕੇ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਬੱਚੇ ਕਹਿਣ-ਸੁਣਨ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਕਰਨ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜੇ ਮਾਪੇ, ਅੱਲਾਦ ਤੇ ਸਮਾਜ ਲਈ ਆਦਰਸ਼ ਦਾ ਫ਼ਰਜ਼ ਨਿਭਾਉਣ ਤਾਂ ਬੱਚੇ ਨਾਲ ਕਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਦਵਿੱਧਾਂ 'ਤੇ ਸ਼ੁਰੂ ਚੱਲਣਗੇ। ਸਰਵੋਪਰ ਵਿੱਚ ਇਹ ਗੱਲ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਬੱਚੇ ਵਿਗੜ ਕੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ

ਬੁਰੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਉਸ ਵੇਲੇ ਹੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਘਰ ਦਾ ਮੁਖੀ ਆਪ ਹੀ ਨੈਤਿਕ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਤੋਂ ਕਿਨਾਰਾਕਸ਼ੀ ਕਰਕੇ ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਬਾਪ, ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਪਤੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਪੁੱਤ ਬਣਨ ਦੇ ਫ਼ਰਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬੇਮੁੱਖ ਹੋਇਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਭਲਾ, ਜਿਹੜੇ ਮਾਂ-ਬਾਪ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੀ ਬੇਕਦਰੀ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਰਹਿਮ ਦਿਲ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਭਾਵਨਾ ਦੇ ਜਜ਼ਬੇ ਨਾਲ ਲਭਰੇਜ਼ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਉਣ ਦੀ ਜਾਚ ਕਿੱਜ ਸਿੱਖਣਗੇ? ਅਜਿਹੇ ਮਾਪੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਆਪਣੇ ਦੇ ਨਾਲ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਕੁਰਾਹੇ ਪਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਨੈਤਿਕ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਵੀ ਪਹਿਲੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਮਾਂ-ਬਾਪ ਆਪਣੇ ਫ਼ਰਜ਼ਾਂ ਤੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸੁਚੇਤ ਹਨ ਅਤੇ ਵਕਤ ਕੱਢ ਕੇ ਆਪਣੀ ਅਸਲ ਪੁੱਜੀ ਅੱਲਾਦ ਉੱਪਰ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਵਿਗੜਨ ਦੀ ਨੋਬਤ ਘੱਟ ਹੀ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਬੱਚੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗੱਲ ਭਰਨ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਦਾ ਰਾਹ ਜ਼ਰੂਰ ਫੜਦੇ ਹਨ। ਸੁਰਿਰਦ ਮਾਪੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਪਰਮ, ਕਿਰਤ ਆਦਿ ਸਾਹਿਤ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਨੀਂਹ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜੇ ਨੀਂਹ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੈ ਤਾਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਖੱਬੜ, ਹਨੇਰੀਆਂ ਅਤੇ ਦੁਸ਼ਵਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਡਰਮਗਾ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀਆਂ।

ਸਾਡੇ ਤਾਂ ਵਿਹੜੇ ਮੁੱਢ ਸਕੱਦੀ ਦਾ

ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਮਨਭਾਉਂਦੀ ਖੁਸ਼ਕ ਮੌਕੀ ਦੀ ਰੋਟੀ ਤੇ ਸਰ੍ਹੋਂ ਦਾ ਸਾਗ 'ਚੋਂ ਜੋ ਮੌਕੀ ਦੀ ਰੋਟੀ ਨੂੰ ਮਨਫੀ ਕਰ ਦੇਈਏ ਤਾਂ ਸੁਆਦ ਪੱਖੇ ਪਿੱਛੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ। ਸਰ੍ਹੋਂ ਦੇ ਸਾਗ ਨਾਲ ਮੌਕੀ ਦੀ ਰੋਟੀ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਤਾਂ ਜ਼ਰੂਰ ਲੱਭਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਸ ਦੇ ਸੁਆਦ ਦਾ ਕੋਈ ਵਿਕਲਪ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੌਕੀ ਦੀ ਫ਼ਸਲ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਸਾਉਣੀ ਦੀਆਂ ਫ਼ਸਲਾਂ 'ਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਮੌਕੀ ਦੀ ਫ਼ਸਲ ਦੀਆਂ ਕਈ ਹਾਰੀਬਿਛ ਕਿਸਮਾਂ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇਹ ਸਿਆਲ ਤੇ ਗਰਮੀ ਦੋਵਾਂ ਮੌਸਮਾਂ 'ਚ ਵੀ ਬੀਜੀ ਜਾਣ ਲੱਗੀ ਹੈ, ਪਰ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਸਰ੍ਹੋਂ ਦੇ ਸਾਗ ਨਾਲ ਸੁੱਕੇ ਚੌਢਿਆਂ ਦੇ ਰੂਪ 'ਚ ਹੁਣ ਵਿੱਚ ਵੱਸ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਮਿੱਠਾ ਮਿੱਠਾ ਸੁਆਦ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਕੰਮ ਹਾੜ੍ਹ ਮਹੀਨੇ ਬੀਜੀ ਤੇ ਅੱਸੂ ਕੱਤਕ 'ਚ ਪੱਕਣ ਵਾਲੀ ਦੇਸੀ ਤੇ ਲਾਲ ਭਾਗ ਮਾਰਦੀ ਸੁਆਦ ਦੀ ਹੀ ਹਿੱਸੇ ਆਇਆ ਹੈ। ਖੇਤੀ ਲਈ ਸਿੱਚਾਈ ਸੁਲਝਾ ਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਤੌਰ ਤਰੀਕਿਆਂ ਦੇ ਦੌਰ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਹਾ ਦੇਸੀ ਮੌਕੀ ਹਾੜ੍ਹ ਮਹੀਨੇ ਪਏ ਮੀਂਹਾਂ ਨਾਲ ਖੇਤਾਂ 'ਚ ਕੱਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਤੇ ਫਿਰ ਦਸ ਪੰਦਰਾਂ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਜ਼ਮੀਨ 'ਚੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲੇ ਛੋਟੇ-ਛੋਟੇ ਚੌਢੇ ਚੌਢੇ ਹੋਏ ਰੰਭਿਆ, ਬੋਹਲਿਆਂ ਨਾਲ ਗੋਭੀਆਂ ਕਰ ਕਰ ਤਕੜੇ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ। ਉਸ ਦੌਰ 'ਚ ਮੌਕੀ ਦੀ ਫ਼ਸਲ 'ਚ ਗੋਭੀਆਂ ਨਦੀਨ ਮਾਰਨ ਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਪੱਲੀ ਖੱਟਣ ਲਈ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਾਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗੋਭੀਆਂ ਇਸ ਫ਼ਸਲ ਨੂੰ ਕਈ ਦਿਨ ਪਾਣੀ ਦੀ ਕਮੀ ਮਹਿਸੂਸ ਨਾ ਹੋਣ ਦਿੰਦੀਆਂ ਤੇ ਫਿਰ ਸਾਉਣੀ ਦੀਆਂ ਝੜੀਆਂ ਤਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੌਕੀਆਂ 'ਚ ਬਲਦਾਂ ਵਾਲੇ ਹਲ ਫੇਰ ਫੇਰ ਮੌਕੀ ਦੇ ਬੁਟਿਆਂ ਖਾਣਾਲੇ ਮਿੱਟੀ ਚਾੜ੍ਹ ਕੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ। ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਬਰਸਾਤੀ ਮੌਸਮ 'ਚ ਮੀਂਹ ਦੀਆਂ ਫੁਹਾਰਾਂ ਤੇ ਤੇਜ਼ ਪੁੱਧਾਂ ਦੇ ਚੁਮਾਸੇ ਇਸ ਫ਼ਸਲ ਨੂੰ ਜਵਾਨ ਕਰ ਦਿੰਦੇ। ਝਾੜਾਂ ਦੀ ਹੁੰਮ ਤੇ ਅੱਸੂ ਦੀ ਬਦਲਦੀ ਤੁੱਤ ਤਕ ਇਹ ਦੇਸੀ ਮੌਕੀ ਦੀਆਂ ਛੱਲੀਆਂ ਚੌਢਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੁੰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਖੇਤਾਂ 'ਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਰਾਂ, ਗਹੀਲੇ ਤੇ ਪਾਲੀ ਚਾਬੂ ਰੋਈਆਂ ਛੱਲੀਆਂ ਨੂੰ ਭੁੰਨਣ ਲਈ ਤੁਰਾਂ, ਧਰੋਕਾਂ, ਟਾਹਲੀਆਂ ਜਾਂ ਅੱਬਾਂ ਦੀ ਛਾਵੇਂ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਸੀਨੇ 'ਤੇ ਟੋਮਾ ਪੁੱਟ ਕੇ ਮ ਚਲਾਵੀਆਂ ਭੱਠੀਆਂ ਬਣਾਉਂਦੇ ਤੇ ਛੱਲੀਆਂ ਭੁੰਨ ਭੁੰਨ ਦੁਪਹਿਰ ਦੀ ਭੁੱਖ ਮਿਟਾ ਲੈਂਦੇ। ਚਾਰ-ਪੰਜ ਚੌਢੀਆਂ ਛੱਲੀਆਂ ਨੂੰ ਹਜ਼ਮ ਕਰਨ ਲਈ ਡੋਲੂ ਜਾਂਦੀ ਲੱਸੀ ਦਾ ਲੂਣ ਪਾ ਕੇ ਪੀਤਾ ਹੁੰਦਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਸੀ ਤੇ ਨਰੋਈ ਖੁਸ਼ਕ ਖਾ ਕੇ ਪੁੱਛ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਫੋਲਾਈ ਜਿਸਮਾਂ ਨਾਲ ਪੱਠੇ ਵੱਢਣ, ਕੁਤਰਨ ਤੇ ਪੁਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਪਾਉਣ ਵਰਗੇ

ਕੰਮ ਨਿਬੜਨ ਲਈ ਦੇਰ ਤਾਰ ਤਕ ਡਟੇ ਰਹਿੰਦੇ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਖੁਸ਼ਕਾਂ ਖਾਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਖੂਨ ਦੇ ਦਬਾਅ, ਦਿਲ ਦੀ ਗਤੀ ਕੁਝਟੀ ਤੇ ਤੇਜ਼ ਹੋਣੀ, ਮੋਟਾਪਾ, ਭੁੱਖ ਨਾ ਲੱਗਣੀ ਜਾਂ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਵਿਟਾਮਿਨ ਦੀ ਕਮੀ ਜਾਂ ਖੂਨ ਦੀ ਘਾਟ ਦੀ ਕਦੇ ਸਮੱਸਿਆ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆਈ। ਛੱਲੀਆਂ ਦੀ ਤੁੱਤੇ ਕਿਸਾਨ, ਕਾਰਿਆਂ ਲਈ ਖੇਤ ਰਹਿਣਾ ਇਸ ਲਈ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਤੇਤੇ ਤੇ ਕਾਵਾਂ ਵਰਗੇ ਪੱਛੇ ਦੁਪੀਆ ਛੱਲੀਆਂ ਨੂੰ ਟੁੱਕ ਟੁੱਕ ਕੇ ਜਵਾਨ ਹੋ ਰਹੀ ਫ਼ਸਲ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਕਰਿਆ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਛੱਲੀਆਂ ਦੇ ਠਥਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਖੇਤਾਂ 'ਚ ਚੌਢਿਆਂ ਦੀ ਛਾਵੇਂ ਮੌਕੇ ਤੋਂ ਬਣਾ ਕੇ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਰਾਖੀ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੇਜ਼ ਪੁੱਧਾਂ, ਹੁੰਮ ਤੇ ਝੜੀ ਦੇ ਦਿਨਾਂ 'ਚ ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ ਦੀਆਂ ਮਿਣਿਆਂ 'ਤੇ ਹੀ ਗੁਜ਼ਾਰਨਾ ਕਿਸਾਨ ਕਾਰਿਆਂ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਹੁੰਦੀ। ਛੱਲੀਆਂ ਪੱਕਣ ਲੱਗਦੀਆਂ ਤਾਂ ਪਿੱਛਾਂ 'ਚ ਭੱਠੀਆਂ ਤੋਂ ਦਾਣੇ ਭੰਨਾਉਣ ਦਾ ਸਿਲਸਿਲਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ। ਛੱਲੀਆਂ ਦੇ ਕਿੱਲੇ ਦਾਣਿਆਂ ਤੋਂ ਮੁਹਮਰੇ ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੱਕਿਆਂ ਦੀਆਂ ਖਿੱਲਾਂ ਬਣਦੀਆਂ। ਪੱਛੇ ਰਹਿਤਲ 'ਚ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮੂੰਹ ਦਾ ਸੁਆਦ ਕਰਾਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਦਾਣੇ ਭੰਨਣ ਵਾਸਤੇ ਭੱਠੀਆਂ ਦੀ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਮਾਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅੱਸੂ ਕੱਤਕ ਦੇ ਮਹੀਨਿਆਂ 'ਚ ਸਾਉਣੀ ਦੀ ਫ਼ਸਲ ਮੌਕੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਵਿਹੜਿਆਂ ਤਕ ਪਹੁੰਚ ਰਹੀ ਹੁੰਦੀ ਤੇ ਜੁਆਕ ਅਣਸੌਂਕੀਆਂ ਛੱਲੀਆਂ ਤੋਂ ਮੁਹਮਰੇ ਤੇ ਖਿੱਲਾਂ ਬਣਵਾ ਰੇਖ ਨਾਲ ਚੌਢੇ। ਲੋਕ ਸੱਬਾਂ 'ਚ ਗੱਪਬੰਸ ਲਾਉਂਦੇ, ਆਬਣ ਨੂੰ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੇ ਕੰਮ ਨਿਪਟਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਭੱਠੀ ਤੋਂ ਦਾਣੇ ਭੰਨ ਕੇ ਮੂੰਹ ਦਾ ਸੁਆਦ ਕਰਾਰਾ ਕਰਿਆ ਕਰਦੇ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਪਿੱਛੇ 'ਚ ਵਾਪਰੀ ਕੋਈ ਵੀ ਘਟਨਾ ਜਾਂ ਹਾਦਸਾ ਹੱਠੀ ਭੱਠੀ 'ਤੇ ਬੈਠਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਚੁੱਢ ਚਰਚਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣ ਜਾਂਦਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ 'ਚ ਸਕੂਲੀ ਪੜ੍ਹਦੇ ਜਾਂ ਘਰਾਂ 'ਚ ਬਚਪਨ ਦੀਆਂ ਮੌਜ ਬਹਾਰਾਂ ਮਾਣ

ਅਤੇ 'ਤਿਲ ਵਿਰਲੇ ਜੋ ਸੰਘਣੇ, ਵੱਟੇ ਵੱਟੇ ਕਾਧਾ, ਲੋਣ ਦੀ ਖੁੱਕਲ ਮਾਰ ਕੇ ਮੌਕੀ ਵਿੱਚ ਦੀ ਜਾਹ'। ਅੱਜ 21ਵੀਂ ਸਦੀ ਦਾ ਡੇਢ ਦਹਾਕਾ ਪਾਸ ਕਰਨ ਪਿੱਛੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਤੇ ਜਨ-ਜੀਵਨ ਦਾ ਮੁਹਾਂਦਰਾ ਬਦਲਣ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਿੱਛਾਂ 'ਚ ਹੁਣ ਦਾਣੇ ਭੰਨਾਉਣ ਤੇ ਚੌਢਣ ਦਾ ਰਿਵਾਜ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਭੱਠੀ ਵਾਲੀ ਚਾਚੀ ਵੀ ਅਖੌਤੀ ਆਧੁਨਿਕਤਾ ਦੇ ਪੁੰਦੇ 'ਚ ਗੁਆਚਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਪਿੱਛਾਂ ਦੇ ਜੁਆਕ ਸਹਿਰਾਂ 'ਚ ਟਾਈਆਂ ਵਾਲੇ ਸਕੂਲਾਂ 'ਚ ਸੁਵੱਖ ਤੇ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਚਲੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਆਬਣ ਨੂੰ ਫਿਰ ਟਿਊਸ਼ਨ 'ਤੇ ਜਾਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕਿਤਾਬਾਂ ਤੋਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਤਕ ਦਾ ਸਫ਼ਰ ਕਰਦਿਆਂ ਪਿੱਛਾਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਛੱਲੀਆਂ ਚੌਢਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕਦੇ ਹੋ ਗਈਆਂ ਅਤੇ ਪਿੱਲਾਂ ਤੇ ਮੁਹਮਰਿਆਂ 'ਚ ਕੀ ਡਰਕ ਹੁੰਦੇ? ਹੁਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਭੱਠੀ ਵਾਲੀ ਚਾਚੀ ਦੇ ਕੋਲ ਬੈਠਣ ਦੀ ਮਿਲ ਨਹੀਂ। ਉਹ ਘਰਦਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਵਿਲ ਜੋਬ ਖਰਚੇ ਨਾਲ ਦੁਕਾਨਾਂ ਤੋਂ ਟਾਈਆਂ, ਚਾਲਟ, ਲੋਣ, ਕੁਕਰੇ, ਨੂਡਲਜ਼, ਬਰਗਰ ਨਾਲ ਕੋਕ ਦੀਆਂ ਡੱਬੇ ਡਰਦੇ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਮੁਹਾਬ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿ ਅੱਸੂ ਕੱਤਕ ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਬਰਸਾਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੱਛਮ ਦੀ ਗੁੱਠ 'ਚ ਆਉਂਦੇ ਸਿਆਲ ਦਾ ਸੁੰਹਾ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਵਾਵਾਂ ਕਿਹੜਾ ਗੁੱਠ ਗਾਉਂਦੀਆਂ ਨੇ ਤੇ ਪਿਛਲੇ ਮਹੀਨੇ ਮੀਂਹਾਂ ਨਾਲ ਹਰੇ ਕਚੂਰ ਹੋਏ ਕਮਾਦਾਂ ਦੇ ਚਿਹਲੇ ਅਸਤ ਹੁੰਦੇ ਸੂਰਜ ਦੀ ਲਾਲੀ ਦਾ ਰੰਗ ਕਿਵੇਂ ਭਾਗ ਮਾਰਦੇ?

ਅੱਜ ਜਿੱਥੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਆਪਣੀ ਅਮੀਰ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਮਹਿਕ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੋ ਗਈ ਹੈ, ਉਥੇ ਹੀ ਹੁਣ ਦਾਣੇ ਭੰਨ ਕੇ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਕਰਨਾ ਭੱਠੀ ਵਾਲੀ ਚਾਚੀ ਦੇ ਵੱਸ ਦਾ ਰੋਗ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਕਿਉਂਕਿ ਭੱਠੀ ਤਪਾਉਣੀ ਤੇ ਦਾਣੇ ਭੰਨਣਾ ਬੜੇ ਹੱਠ ਤੇ ਮੁਸ਼ੱਕਤ ਵਾਲਾ ਕੰਮ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਹੱਠ, ਮੁਸ਼ੱਕਤ, ਸਿਦਕ ਵਿੱਚ ਲੱਗਣ ਵਾਲੀ ਭੁੱਖ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਮੱਲੇ 'ਚ ਖਰਚਣ ਜੋਗੇ ਪੱਸੇ ਨਾ ਹੋਣ ਤਾਂ ਵੀ ਪੱਲੇ ਦਾਣੇ ਖੰਨੂ ਲੈਣੇ। ਉਸ ਵੀ ਦਾਣੇ ਚੌਢਣ ਤੇ ਸਿਆਲਾਂ 'ਚ ਗੰਨੇ ਚੂਪਣ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦੰਦ ਮਜ਼ਬੂਤ ਤੇ ਸਿਹਤ ਨਰੋਈ ਰਹਿੰਦੀ ਸੀ। ਮੌਕੀ ਦੀ ਫ਼ਸਲ ਦੇ ਚੌਢਣ ਦੀ ਸਮਾਜਿਕ ਜ਼ਿੰਦਗੀ 'ਚ ਨੇੜਤਾ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਥੋਂ ਦੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਰੰਗ ਤੇ ਲੋਕ ਧਾਰਾਈ ਪਿੱਛੋਂ 'ਚ ਵੀ ਆਪਣੀ ਚਾਚੀ ਕਰ ਰੱਖੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸਿੱਠਣੀਆਂ 'ਚ 'ਸਾਡੇ ਤਾਂ ਵਿਹੜੇ ਮੁੱਢ ਸਕੱਦੀ ਦਾ...'। ਬੁਝਾਰਾਂ ਵਿੱਚ 'ਹਰੀ ਸੀ ਮਨ ਭਰੀ ਸੀ, ਨਾਲ ਮੌਤੀਆਂ ਸਜੀ ਸੀ, ਲਾਲਾ ਜੀ ਦੇ ਬਾਗ ਵਿੱਚ ਦੁਸ਼ਮਾ ਲਈ ਖੜੀ ਸੀ'। ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ 'ਕਣਕ ਕਮਾਈ ਛੱਲੀਆਂ ਤੇ ਹੋਰ ਖੇਤੀ ਕੁੱਲ, ਰੂੜੀ ਬਾਝ ਨਾ ਹੁੰਦੀਆਂ, ਤੂੰ ਨਾਲੀ ਭੁੱਲ...'।

ਅੱਜੋਕੀ ਕਿਪਰੇ ਲੁਕ ਲੁਕ ਕੇ ਰੋਇਆ ਵੀ ਕਰੇਗੀ। ਜੇ ਧੀ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੇ ਨਵੇਂ ਘਰ ਦੇ ਸੁਪਨੇ ਸਿਰਜਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਦੀ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਵਾਸਤਵਿਕ ਸਮਾਜਿਕ ਸਥਿਤੀ ਪਾਸ਼ ਦੀ ਵਿੱਚ ਕਵਿਤਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਗੱਲ ਬਿਲਕੁਲ ਠੀਕ ਹੈ ਕਿ ਕੁੜੀਆਂ ਦੀ ਗਲਤ ਉਸ ਚਿੜੀਆਂ ਦੇ ਚੌਢੇ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਨਾ ਇੱਕ ਦਿਨ ਗੱਲਾਂ ਕੇ ਕਿਪਰੇ ਹੋ ਜਾ ਵੱਸਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਚਿੜੀਆਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੁੜੀਆਂ ਵੀ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਅਣਸੁਖ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਸਲੀ ਘਰ ਕਿਹੜਾ ਹੈ, ਪਰ ਇੱਕ ਧੀ ਆਪਣੇ ਨਵੇਂ ਘਰ ਲਈ ਸੁਪਨੇ ਜ਼ਰੂਰ ਬੁਣਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਅਗਲਾ ਘਰ ਆਪਣਾ ਆਪਣਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਸ ਘਰ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਸ ਲਈ ਬੋਗਾਨੀ ਹੀ ਸ਼ਬਦ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਉਹ ਸੋਚਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਅਸਲੀ ਘਰ ਕਿਹੜਾ ਰਹਿੰਦਾ। ਪੱਕੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਉਹਨੂੰ ਇਹੀ ਸਿਖਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਅਸਲੀ ਘਰ ਕੋਈ ਹੋਰ ਹੈ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਸਹੁਰੇ ਘਰ ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ ਬੋਗਾਨੀ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁੜੀਆਂ ਦੇ ਘਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ,

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ 'ਚ ਮਿਥੇ ਟੀਚੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮਿਹਨਤ ਜ਼ਰੂਰੀ : ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਫਾਰੂਕੀ

ਮਲੋਰਕੋਟਲਾ, 25 ਜੁਲਾਈ - ਕੌਮੀ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਬਿਊਰੋ - ਬੱਚੇ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਜਿਵੇਂ-ਜਿਵੇਂ ਕਲਾਸ-ਦਰ-ਕਲਾਸ ਸਫਲ ਹੁੰਦੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਹ ਆਪਣੀ ਉਮਰ ਦਾ ਪੜ੍ਹਾਅ ਵੀ ਪਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਸ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਜਿੱਥੇ ਮਾਪਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਪਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸਕੂਲ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵੱਧਦੀ ਉਮਰ ਮੁਤਾਬਕ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਭਾਵ ਜਵਾਨੀ ਵੱਲ ਵੱਧ ਰਹੇ ਦੌਰ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਕੀ ਚੰਗਾ ਹੈ ਤੇ ਕੀ ਮਾੜਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਜ਼ਰੂਰ ਸਾਂਝੀ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਅੱਗੇ ਜਾ ਕੇ ਉਹ ਆਪਣਾ ਬੁਝਾ-ਭਲਾ ਖੁਦ ਸਮਝਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣ ਸਕਣ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਪੰਜਾਬ ਵਕਫ਼ ਬੋਰਡ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਸਥਾਪਨਾ

ਜਮਾ ਮਸਜਿਦ ਵਿਖੇ ਚੱਲ ਰਹੀ ਫਾਤਮਾ ਅਲ-ਫਰੀ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਵਿਖੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਲਜ ਕਰਮਸਰ, ਰਾੜਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਪ੍ਰੋ. ਡਾ. ਮੁਹੰਮਦ ਇਰਫਾਨ ਫਾਰੂਕੀ ਨੇ ਇਸ ਮੌਕੇ ਉੱਪਰਾਲੇ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਹ ਦਿੱਤੇ ਇਕੱਠੇ ਨਾਲ ਮਿਹਨਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹ ਕੋਈ ਵੀ ਮੁਕਾਮ ਹਾਸਲ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਮਾੜਾ-ਪਿੜਾ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦਾ ਰੋਲ ਵੀ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਸਫਲਤਾ ਹਾਸਲ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਅਧਿਆਪਕ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਕਾਮ ਲਈ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਲਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੜਨ ਦੀ ਆਦਤ ਪਾਉਣ

ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਜਮਾ ਮਸਜਿਦ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਡਾਕਟਰ ਮੁਹੰਮਦ ਰਮਜ਼ਾਨ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੋਏ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਇਸ ਦਿਸ਼ਾ 'ਚ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਰਹੀ ਕਿ ਇਸ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਨੂੰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਪਯੋਗੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਤਾਂ ਕਿ ਮਲੋਰਕੋਟਲਾ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀਆਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਇੱਥੇ ਆ ਕੇ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਜਾਂ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਦਾਖਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਤਿਆਰੀ ਕਰ ਸਕਣ। ਇਸ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ 'ਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਕਿਤਾਬਾਂ ਮੌਜੂਦ ਹਨ ਅਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ 'ਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਰ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵੀ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਹੋਰਨਾਂ ਤੋਂ ਦਿਲਾਵਾ ਜਮਾ ਮਸਜਿਦ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਈਦ ਅਹਿਮਦ ਖਾਂ, ਅਬਦੁਲ ਵਹੀਦ ਤੇ ਜ਼ਰੂਰ ਅਹਿਮਦ ਚੌਹਾਨ ਆਦਿ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

‘ਦਸਤ ਰੋਕੂ ਮੁਹਿੰਮ’ ਤਹਿਤ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਕੀਤੇ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ

ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ, 25 ਜੁਲਾਈ - ਕੌਮੀ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਬਿਊਰੋ - ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਬਲਾਕ ਸਰਹਿਦ ਅਧੀਨ ਪੰਚੇ ਅੰਗਣਵਾੜੀ ਸੈਂਟਰਾਂ ਦੀਆਂ ਅੰਗਣਵਾੜੀ ਵਰਕਾਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਨਾਲ ਤਾਲਮੇਲ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਬਲਾਕ ਵਿਚ 01 ਜੁਲਾਈ ਤੋਂ 31 ਅਗਸਤ ਤੱਕ ‘ਦਸਤ ਰੋਕੂ ਮੁਹਿੰਮ’ ਚਲਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮਕਸਦ 0 ਤੋਂ 5 ਸਾਲ ਤੱਕ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਦਸਤ ਨਾਲ ਰੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਮੱਤਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਵਧੇਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਹਲਾਕ ਅਰੰਭਾ ਬਲਾਕ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਅਫਸਰ, ਸਰਹਿਦ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਮੁਹਿੰਮ ਤਹਿਤ ਡਾਇਰੀਏ (ਦਸਤਾਂ) ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ, ਸਫਾਈ ਅਤੇ ਆਰ.ਐਸ ਨਾਲ ਰੱਖੇ ਆਪਣਾ ਪਿਆਨ ਸਲੋਗਨ ਅਧੀਨ ਹਰ ਅੰਗਣਵਾੜੀ ਵਰਕਾਰ ਨੂੰ ਹੋਮ ਵਿਜ਼ਿਟ ਕਰਕੇ ਆਮ ਪਬਲਿਕ ਨੂੰ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਨ ਲਈ ਬਣਦੇ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਅੰਗਣਵਾੜੀ ਸੈਂਟਰਾਂ ਦੀ ਅਤੇ ਸੈਂਟਰਾਂ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੀ ਸਾਫ-ਸਫਾਈ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪਿਆਨ ਰੱਖਣ ਲਈ ਵੀ ਅੰਗਣਵਾੜੀ ਵਰਕਾਰਜ ਨੂੰ ਹੁਦਾਇਤਾਂ

ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਚੁਕੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਮੁਹਿੰਮ ਤਹਿਤ ਪਿੰਡ ਤਰਖਾਣ ਮਾਜਰਾ, ਨਬੀਪੁਰ, ਚਨਾਰਬਲ ਖੁਰਦ ਅਤੇ ਜੱਲਾ ਵਿਖੇ ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਟੀਮ ਨਾਲ ਅੰਗਣਵਾੜੀ ਵਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਵਸਨੀਕਾਂ ਨੂੰ ਦਸਤ ਤੋਂ ਬਚਾਅ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ। ਟੀਮ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਪਹਿਲਾ ਪਾਪੜ ਰੋਕੋ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਬੱਚੇ ਦੇ ਸੰਪੂਰਨ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਹਨਾਂ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸਰਕਲ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰਸ, ਬਲਾਕ ਕੋਰਡੀਨੇਟਰ ਪੋਸਟ ਅਭਿਆਨ ਬਲਾਕ ਸਰਹਿਦ, ਪਿੰਡਾਂ ਦੀਆਂ ਅੰਗਣਵਾੜੀ ਵਰਕਾਰਾਂ ਸਮੇਤ ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਟੀਮ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਡਾ. ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਭਵਨ ਲਈ 3.50 ਲੱਖ ਦੀ ਗਰਾਂਟ ਦਾ ਚੈੱਕ ਸੁਸਾਇਟੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ

ਪਟਿਆਲਾ, 25 ਜੁਲਾਈ - ਕੌਮੀ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਬਿਊਰੋ - ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਸੁਸਾਇਟੀ, ਰਣਜੀਤ ਨਗਰ, ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਪ੍ਰੋ. ਸਕੱਤਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਮਾਜਰਾ ਨੇ ਪ੍ਰੋ. ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਭਵਨ, ਰਣਜੀਤ ਨਗਰ, ਸਿਉਨਾ ਚੌਕ, ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਖੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਪੁਕਾਰ ਪੁਰਬ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਮਿਤੀ 21-7-2024 ਨੂੰ ਪੁਰਨਮਾਸੀ ਦਾ ਦਿਹਾੜਾ ਮਨਾਉਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸ੍ਰੀ ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਭੋਗ ਸਮੇਂ ਰਣਜੀਤ ਨਗਰ ਅਤੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੀਆਂ ਸਮੂਹ ਸੰਗਤਾਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਭਵਨ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਰਹਿੰਦੇ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਨ ਲਈ 3.50 ਲੱਖ ਦੀ ਗਰਾਂਟ ਦਾ ਚੈੱਕ ਮਾਣਯੋਗ ਡਾ. ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਕੋਬਣਿਟ ਮੰਤਰੀ ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ, ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸੁਸਾਇਟੀ ਨੂੰ

ਜਿਲ੍ਹਾ ਸਿੱਖਿਆ ਅਫਸਰ(ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਨੈਸ਼ਨਲ ਅਵਾਰਡ) ਪ੍ਰਧਾਨ ਕਰਿੰਦੁ ਦਾ ਹੋਲਪ ਗਰੁੱਪ ਪੰਜਾਬ ਵੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ੍ਰੀ ਨੰਦ ਲਾਲ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਫੰਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚੇ ਮਾਣਯੋਗ ਡਾ. ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਕੋਬਣਿਟ ਮੰਤਰੀ ਸਿਹਤ ਦੀ ਆ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਦਰਜਾ-ਬਦਰਜਾ ਅਹੁੱਦੇਦਾਰ ਸਹਿਥਾਨ ਅਤੇ ਸਮੂਹ ਇਲਾਕਾ ਨਿਵਾਸੀ ਸੰਗਤਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਫੰਕਸ਼ਨ ਸਮੇਂ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਅਹੁੱਦੇਦਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਕੱਤਰ ਜਨਰਲ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮਘਨ, ਸ੍ਰੀ ਰਾਜਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ, ਸ੍ਰੀ ਟਹਿਲ ਸਿੰਘ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਗਰੇਜ ਸਿੰਘ ਲੰਗ, ਸ੍ਰੀ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ, ਇੰਜੀ. ਮੋਜਰ ਸਿੰਘ, ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ, ਸ੍ਰੀ ਜੰਗਰ ਸਿੰਘ, ਇੰਜੀ. ਸਮੇਰ ਸਿੰਘ, ਸ੍ਰੀ ਕੁਲਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਸ੍ਰੀ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਇੰਜੀ. ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ, ਸ੍ਰੀ ਕੰਵਲਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਸ੍ਰੀ ਗਰੀਬ ਸਿੰਘ, ਸ੍ਰੀ ਖੋਅੰਤ ਸਿੰਘ, ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਸਿੰਘ, ਸ੍ਰੀ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਪੰਚ, ਸ੍ਰੀ ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ, ਸ੍ਰੀ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਇੰਜੀ. ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਜੇ.ਈ. ਸ੍ਰੀ ਕਸ਼ਮੀਰਾ ਸਿੰਘ, ਸ੍ਰੀ ਸ਼ਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਸ੍ਰੀ ਮੇਘ ਨਾਥ, ਸ੍ਰੀ ਬਾਬੂ ਸਿੰਘ, ਸ੍ਰੀ ਹਰਨੈਲ ਸਿੰਘ, ਸ੍ਰੀ ਸਾਧੂ ਸਿੰਘ, ਸ੍ਰੀ ਹਰੀ ਸਿੰਘ, ਸ੍ਰੀ ਬਲਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਸ੍ਰੀ ਜੇ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਤੋਂ ਦਿਲਾਵਾ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰ ਅਤੇ ਇਲਾਕਾ ਨਿਵਾਸੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਖੇਡਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਵੱਡੇ ਉਪਰਾਲੇ : ਦੇਵ ਮਾਨ

ਨਾਭਾ, 25 ਜੁਲਾਈ - ਕੌਮੀ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਬਿਊਰੋ - ਖੇਡਾਂ ਸਮਾਜ ਦਾ ਇੱਕ ਅਹਿਮ ਅੰਗ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਖੇਡਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਉਪਰਾਲੇ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਵਿਧਾਇਕ ਨਾਭਾ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਦੇਵ ਮਾਨ ਵੱਲੋਂ ਹਲਕੇ ਦੇ ਪਿੰਡ ਮੋਹੜ ਵਿਖੇ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਕਲੱਬ ਵਲੋਂ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਕਿਰਕ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਦੀ ਹੌਂਸਲਾ ਅਫਵਾਈ ਕਰਦਿਆਂ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਖੇਡ ਸਟੇਡੀਅਮ ਲਈ ਗਰਾਂਟ ਦੇਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਮੌਜੂਦ ਪਿੰਡ ਦੇ ਸਰਬਪੱਖੀ ਵਿਕਾਸ ਕਰ ਕੇ ਕੀ ਕਸ ਨਹੀਂ ਛੱਡੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਤੇਜਿੰਦਰ ਖਹਿਰਾ, ਧਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੁਖੇਵਾਲ, ਦੀਪਾ ਰਾਮਗੜ ਚੈਅਰਮੈਨ, ਜਸਵੀਰ ਛਿੱਦਾ, ਸੀਨੀਅਰ ਆਪ ਆਰੂ ਸੁਰਜੀਤ ਭੁੱਲਰ ਮੋਹੜ, ਅਜੈ ਕੁਮਾਰ, ਹੰਪੀ ਰਾਮ, ਲਾਡੀ ਰਾਮ, ਮਿੱਠੂ ਰਾਮ, ਜਸਕਰਨ, ਵਿਜੈ ਕੁਮਾਰ, ਸ਼ਕਤੀ, ਸੁੱਖਾ ਰਾਮ ਗੰਡਾਸਾ, ਰਾਹੁਲ ਭੁੱਲਰ, ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ, ਹਰਜ, ਮਨੀ ਭੁੱਲਰ ਅਤੇ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਦਿਲਾਵਾ ਖੇਡ ਪਰੋਮੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੁੰਨੜ ਦੀ ਪੁਸਤਕ ‘ਸੁੰਨ ਸਿਫਰ’ ਲੋਕ ਅਰਪਿਤ

ਜਲੰਧਰ, 25 ਜੁਲਾਈ - ਕੌਮੀ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਬਿਊਰੋ - ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ ਸਾਹਿਤ ਵਿੱਚ ਵੱਡੇ ਕੇਂਦਰੀ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ ਸਭਾ (ਰਜਿਸਟਰਡ) ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰੋ. ਕਲੱਬ ਜਲੰਧਰ ਵਿਖੇ ਲੋਕ ਅਰਪਣ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਇਕ ਡਾਕਟਰ ਸੁੰਨੜ ਦੀ ਪੁਸਤਕ ‘ਸੁੰਨ ਸਿਫਰ’ ਵਿਚਾਰ ਚਰਚਾ ਹੋਈ। ਸਮਾਗਮ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਕੇਂਦਰੀ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦਰਸ਼ਨ ਬੁੱਟਰ, ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਸੁਲੀਲ ਦੁਸਾੜ, ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰੋ. ਕਲੱਬ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਮਾਣਕ, ਲੋਕ ਮੰਚ ਦੇ ਚੈਅਰਮੈਨ ਡਾਕਟਰ ਲਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੌਹਲ, ਕੇਂਦਰੀ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ ਸਭਾ (ਸੇਖੋਂ) ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਸੰਧੂ ਵਰਿਆਣਵੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ ਸਭਾ ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਡਾਕਟਰ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਟਵਾਲ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਡਾਕਟਰ ਰਾਮ ਮੂਰਤੀ ਨੇ ਪੁਸਤਕ ਸਬੰਧੀ ਬੰਨ ਪੱਤਰ ਪੜ੍ਹਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਸੁੰਨੜ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਨੂੰ ਲੋਕ-ਹਠੇਸ਼ੀ ਅਤੇ ਸਰਲ ਸੁਭਾਅ ਵਾਲੀ ਕਵਿਤਾ ਕਿਹਾ। ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਮਾਣਕ ਨੇ ਇਸ

ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਵਡੇਲੇ ਯੋਗਦਾਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਸਧਾਰਨ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਧਾਰਨ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਗੱਲ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਡਾਕਟਰ ਲਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੌਹਲ ਨੇ ਸੁੰਨੜ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਬਾਰੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੁੰਨੜ ਦੀ ਸਧਾਰਨ ਸਰਲ ਸ਼ਬਦੀਅਤ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਸਰਲ ਸਧਾਰਨ ਮੁਹਾਵਰੇ ਵਿੱਚ ਪੁੰਨੇ ਹੋਈ ਨਜ਼ਮ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਦੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲੋੜ ਰਹੀ ਹੈ। ਸੁਲੀਲ ਦੁਸਾੜ ਨੇ ਸੁੰਨੜ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਹਿਰਾਂ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਦੱਸਿਆ, ਜਿਹੜੀਆਂ ਲਹਿਰਾਂ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਵਿਚਾਰ ਅਤੇ ਸੋਧਯੋਗ ਲੈ ਕੇ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਸੰਧੂ ਵਰਿਆਣਵੀ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਸਮਾਜ ਪੱਖੀ ਸੁਭਾਅ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕੀਤੀ। ਸੁੰਨੜ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਸਬੰਧੀ ਡਾਕਟਰ ਸਹਿਤਾ ਤਿਵਾੜੀ ਅਤੇ ਸੀਤਲ ਸਿੰਘ ਸੰਘਾ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਸਤੁਤ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਸਮਾਗਮ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਕਰ ਰਹੇ ਦਰਸ਼ਨ ਬੁੱਟਰ ਨੇ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੁੰਨੜ ਦੀ ਸ਼ਬਦੀਅਤ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਲੰਮੀ ਸਾਹਿਤਕ ਯਾਤਰਾ ਦਾ ਨਿਚੋੜ ਉਹਨਾਂ

ਸ੍ਰੀ ਦਸਮੇਸ਼ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਵਿਖੇ ਭਾਈ ਬੁੱਧੂਸਾਹ ਜੀ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ ਕਰਵਾਏ ਸਮਾਗਮ

ਨਾਭਾ, 25 ਜੁਲਾਈ - ਕੌਮੀ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਬਿਊਰੋ - ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਾਤਰਕ ਪੰਨ ਪੰਨ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਦੇ ਅਨਿੰਨ ਸੇਵਕ ਭਾਈ ਬੁੱਧੂਸਾਹ ਜੀ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮੇਸ਼ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬਰਮਿੰਘਮ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਧਾਰਮਿਕ ਸਮਾਗਮ ਕਰਵਾਏ ਗਏ। ਭਾਈ ਬੁੱਧੂਸਾਹ ਜੀ ਲਾਹੌਰ ਪਾਰਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਸਨ ਜੋ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨਪਤ ਬਰਾਦਰੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਨ ਜਿਹਨਾਂ ਦਾ ਉਸ ਸਮੇਂ ਲਾਹੌਰ ਵਿਖੇ ਇੱਕ ਡੇਰੇ ਸਨ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਅਨਿੰਨ ਸੇਵਕ ਸਨ। ਭਾਈ ਬੁੱਧੂਸਾਹ ਜੀ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਹਰ ਸਮੇਂ ਹਾਜ਼ਰ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਜਥੇਦਾਰ ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੋਖਲ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦਸਮੇਸ਼ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ

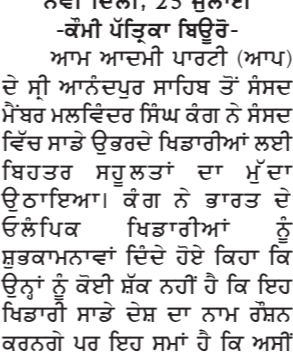
ਬਰਮਿੰਘਮ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਧਾਰਮਿਕ ਸਮਾਗਮ ਯੂ ਕੇ ਵਿੱਚ ਵਸਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨਪਤ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਇਹ ਸਮਾਗਮ ਸਵੇਰੇ 10 ਵਜੇ ਸ੍ਰੀ ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਪਾਠ ਨਾਲ ਆਰੰਭ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਉਪਰੰਤ ਰਾਗੀ ਜਥਿਆ ਨੇ ਕੀਰਤਨ ਰਾਗੀ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ। ਉਹਨਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਐਕਸ਼ਨ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਬਰਮਿੰਘਮ ਦੀ 50ਵੀਂ ਐਨਵਰਸਰੀ ਮਨਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਜਿਸ ਸਬੰਧੀ ਇੱਕ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਅੱਜ ਉਹ ਵਲੀਜ ਕਰਕੇ ਕਿਤਾਬਾਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਵੰਡੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੋਖਲ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਭਾਈ ਬੁੱਧੂਸਾਹ ਜੀ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ ਹਰ ਸਾਲ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਸਮਾਗਮ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣਗੇ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਥੇਦਾਰ ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੋਖਲ, ਕੇ ਵੇਲ ਸਿੰਘ ਚੌਹਾਨ ਫਾਉਡਰ ਮੈਂਬਰ ਟਰਸਟੀ, ਸੁ ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਡੋਲ ਟਰਸਟੀ, ਜਗਦੀਸ਼ ਉੱਧੂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਕਸ਼ਨ ਕਮੇਟੀ, ਜਸਵੀਰ ਘੁੜੈਲ (ਜੇ ਕੇ) ਐਕਸ਼ਨ ਕਮੇਟੀ, ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਡੱਬ ਐਕਸ਼ਨ ਕਮੇਟੀ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਡੱਬ ਐਕਸ਼ਨ ਕਮੇਟੀ, ਰਬਾਪਾਲ ਸਿੰਘ ਚੌਹਾਨ ਲੋਕਰ ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੋਖਲ, ਸਿੰਦਾ ਸੋਹਲ ਮੈਂਬਰ, ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਚੌਹਾਨ ਮੈਂਬਰ, ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੈਂਬਰ, ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਜਾਲਵ ਮੈਂਬਰ ਟਰਸਟੀ, ਤੇਗ ਸਿੰਘ ਜਾਲਵ, ਪ੍ਰੋ. ਰੋਡੀ, ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਖੁਪਾਲ ਆਦਿ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਖੇਡਣ ਵਾਲਾ ਸਰਕਾਰੀ ਪਾਰਕ ਅਵਾਰਾ ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੀ ਚਰਾਦ ਗਾਹ ਬਣਿਆ

ਭੋਰਾ ਬਸੀ, 25 ਜੁਲਾਈ - ਕੌਮੀ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਬਿਊਰੋ - ਇਥੋਂ ਦੇ ਵਾਰਡ ਨੰਬਰ 18 ਵਿੱਚ ਲੱਖਾਂ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਾਸੀਆਂ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਸਰਕਾਰੀ ਪਾਰਕ ਪਸ਼ੂਆਂ ਦਾ ਡੇਰਾ ਬਣ ਕੇ ਰਹਿ ਗਿਆ। ਪਿਛਲੇ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਾਰਕ ਦੀ ਸਾਂਭ ਸੰਭਾਲ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇਸਦੀ ਹਾਲਤ ਦਿਨ ਬ ਦਿਨ ਖਰਾਬ ਹੁੰਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਕਈ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਪਾਰਕ ਦਾ ਮੁੱਖ ਗੇਟ ਟੁੱਟ ਕੇ ਡਿੱਗ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਇਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਵਾਰਾ ਪਸ਼ੂਆਂ ਭੁੰਡ ਬਣਾ ਕੇ ਬੇਠੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਅਵਾਰਾ ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੇ ਡਰ ਕਰਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਪਾਰਕ ਵਿੱਚ ਆਉਣਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿਤਾ ਹੈ। ਸ਼ਹਿਰ ਵਾਸੀਆਂ ਨੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਪਾਸੇ ਪਿਆਨ ਦਿੰਦੇ ਇਸ ਸਮੇਂ ਸਿੱਖ ਦਾ ਸਮਾਧਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸ਼ਹਿਰ ਵਾਸੀਆਂ ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਵਿੱਕੀ, ਨਵਨੀਤ ਸਿੰਘ, ਬਲਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਮੇਤ ਹੋਰਨਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਵਾਰਡ ਨੰਬਰ 18 ਵਿੱਚ

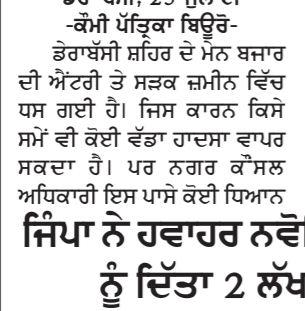
ਕੰਗ ਨੇ ਸਾਬਕਾ ਹਾਕੀ ਖਿਡਾਰੀ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸੀਨੀਅਰ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਰਤਨ ਦੇਣ ਦੀ ਕੀਤੀ ਮੰਗ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, 25 ਜੁਲਾਈ - ਕੌਮੀ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਬਿਊਰੋ - ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ (ਆਪ) ਦੇ ਸ੍ਰੀ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਉਭਾਰ ਵਿਭਾਗੀਆਂ ਲਈ ਬਿਹਤਰ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਉਠਾਇਆ। ਕੰਗ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਉੱਲੇਖਿਕ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਭਕਾਮਨਾਵਾਂ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸ਼ੌਂਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਖਿਡਾਰੀ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਨਾਮ ਰੌਸ਼ਨ ਕਰਨਗੇ ਪਰ ਇਹ ਸਮਾਂ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਨੌਜਵਾਨ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਉੱਚ ਪੱਧਰ ਦੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਅਤੇ ਮੌਕੇ ਦੇਣ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੀਏ।

‘ਆਪ’ ਆਰੂ ਨੇ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸੀਨੀਅਰ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਰਤਨ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਡੇ ਜਿਹੇ ਕਸਬੇ ਮਾਹਲਪੁਰ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਲਬੀਰ ਦਾ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਹਲਕਾ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਵਧੀਆ ਬਾਸਕਟਬਾਲ ਖਿਡਾਰੀ ਪੈਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕੰਗ ਨੇ ਹਾਉਸ ਦੇ ਪਿਆਨ ਵਿੱਚ ਚੁਕਵੇਂ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦੀ ਘਾਟ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਖੇਡਾਂ ਵੱਲ ਵਧਾ ਕੇ ਮੌਕਿਆਂ ਵੱਲ ਵੀ ਲਿਆਂਦਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਦੀ ਕਮੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਦੇ ਹੀ ਆਪਣੇ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਲਈ ਕੋਈ ਪ੍ਰਣਾਲੀ (ਸਿਸਟਮ) ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਖੇਡ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਉਭਰਦੇ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਲਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਲਈ ਤਰਮਾਂ ਅਤੇ ਟਰਾਫੀਆਂ ਜਿੱਤ ਸਕਣ।

ਡੇਰਾਬੱਸੀ ਵਿਖੇ ਮੇਨ ਬਜ਼ਾਰ ਦੀ ਐਂਟਰੀ ਵਾਲੀ ਸੜਕ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਧਸੀ; ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਵੀ ਵਾਪਰ ਸਕਦਾ ਕੋਈ ਵੱਡਾ ਹਾਦਸਾ

ਭੋਰਾ ਬਸੀ, 25 ਜੁਲਾਈ - ਕੌਮੀ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਬਿਊਰੋ - ਡੇਰਾਬੱਸੀ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਮੇਨ ਬਜ਼ਾਰ ਦੀ ਐਂਟਰੀ ਤੇ ਸੜਕ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਧਸ ਗਈ ਹੈ। ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਵੀ ਕੋਈ ਵੱਡਾ ਹਾਦਸਾ ਵਾਪਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਨਗਰ ਕੌਲ ਅਧਿਕਾਰੀ ਇਸ ਪਾਸੇ ਕੋਈ ਪਿਆਨ ਜ਼ਿੰਪਾ ਨੇ ਹਵਾਹਰ ਨਵੇਂਦਿਆ ਵਿਦਿਆਲਿਆ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ 2 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਚੈੱਕ

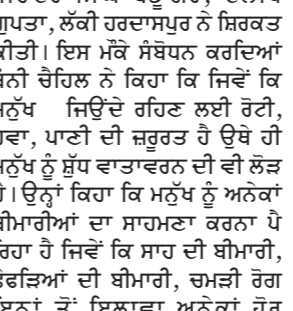
ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਹੇ। ਦੁਕਾਨਦਾਰਾਂ ਨੇ ਨਗਰ ਕੌਲ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਇਸ ਧਸੀ ਸੜਕ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਹੋਈ ਭਾਰੀ ਬਰਸਾਤ ਕਾਰਨ ਡੇਰਾਬੱਸੀ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਮੇਨ ਬਜ਼ਾਰ ਸਮੇਤ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਦਾਖਲ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਦੁਕਾਨਦਾਰਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿੰਪਾ ਨੇ ਹਵਾਹਰ ਨਵੇਂਦਿਆ ਵਿਦਿਆਲਿਆ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ 2 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਚੈੱਕ ਸਕੂਲ ਦੀ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ, ਸੀਨੀਅਰ ਡਿਪਟੀ ਮੇਅਰ ਪ੍ਰਵੀਨ ਸੈਣੀ ਅਤੇ ਡਿਪਟੀ ਮੇਅਰ ਰਣਜੀਤ ਚੌਧਰੀ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਕੋਬਣਿਟ ਮੰਤਰੀ ਜ਼ਿੰਪਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹ ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਨੈਸ਼ਨਲ ਯੋਗ ਮੀਟ ਦੌਰਾਨ ਆਏ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਕੂਲ ਨੂੰ ਦੇ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਦੇਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਅੱਜ ਵਾਅਦੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਉਹ ਸਕੂਲ ਨੂੰ ਦੇ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਚੈੱਕ ਸੌਂਪਣ ਆਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਪੱਧਰ ਨੂੰ ਕਾਫੀ ਉੱਚਾ ਲੈ ਕੇ ਗਈ ਹੈ। ਸਕੂਲ ਆਫ ਐਮੀਨੈਂਸ ਇਸ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਤਾਜ਼ਾ ਉਦਾਹਰਨ ਹਨ, ਜਿਥੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਸਰਵਪੱਖੀ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਦਾ ਪੱਧਰ ਕਾਫੀ ਵਧੀਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਜਿਉਂਦੇ ਰਹਿਣ ਲਈ ਜਿਵੇਂ ਰੋਟੀ, ਪਾਣੀ ਦੀ ਲੋੜ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼ੁੱਧ ਵਾਤਾਵਰਨ ਦੀ ਲੋੜ: ਬੰਨੀ ਚੈਰਿਲ

ਪੰਜ ਸੌ ਬੁਟੇ ਲਗਾਏ ਗਏ ਅਤੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬੁਟੇ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ ਉਘੇ ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਜੋਜੇਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੰਨੀ ਚੈਰਿਲ ਨੇ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕੀਤੀ। ਪ੍ਰੰਗਰਾਮ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਬੁਟੇ ਲਗਾਏ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸਾਥ ਸੰਭਾਲ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਇਸ ਮੌਕੇ ਬੰਨੀ ਚੈਰਿਲ ਜੀ ਨੇ ਖੁਦ ਆਪਣੇ ਘਰ ਪੰਜ ਸੌ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਬੁਟੇ ਲਗਾਏ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਬੁਟੇ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਦਿੱਤੇ। ਉਹਨਾਂ ਪਬਲਿਕ ਨੂੰ ਵੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਬੁਟੇ ਲਗਾਏ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸਾਥ ਸੰਭਾਲ ਕਰਨ।

ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਮੈਂ/ਸ ਸਪਾਰਕ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਆਈਲੈਂਟਸ ਤੇ ਵੀਜ਼ਾ ਕੰਸਲਟੈਂਸੀ ਦਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਕੀਤਾ ਰੱਦ

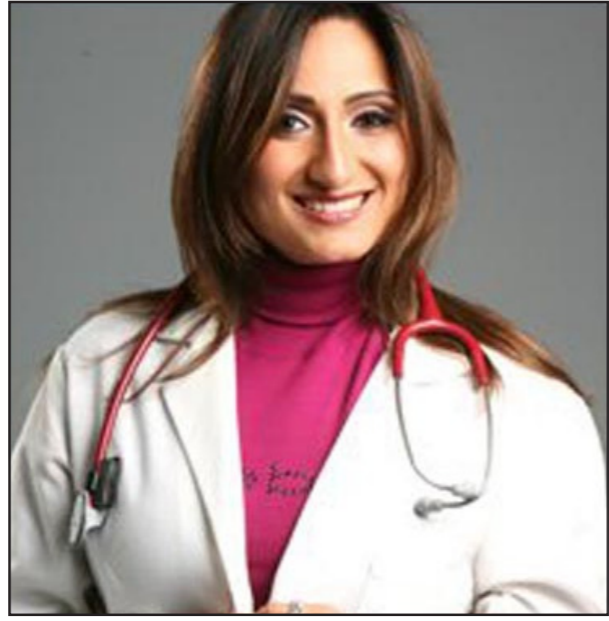

ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ, 25 ਜੁਲਾਈ - ਕੌਮੀ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਬਿਊਰੋ - ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ-ਕਮ-ਲਾਇਸੈਂਸਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀ ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪਰਨੀਤ ਸ਼ੇਰਗਿੱਲ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਮਨੁੱਖੀ ਤਸਕਰੀ ਰੋਕਥਾਮ ਐਕਟ 2012 (ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ 2 ਆਰ 2013) ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 6 (1)(ਖ) ਤਹਿਤ ਮੈਂ/ਸਪਾਰਕ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਆਈਲੈਂਟਸ ਤੇ ਵੀਜ਼ਾ ਕੰਸਲਟੈਂਸੀ, ਗੋਬਿੰਦਗੜ੍ਹ ਰੋਡ, ਅਮਲੋਹ ਜਿਲ੍ਹਾ ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼੍ਰੀ ਇਮਰਾਨ ਖਾਨ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਅਕਬਰ ਮੁਹੰਮਦ ਵਾਸੀ ਪਿੰਡ ਸੋਟੀ, ਤਹਿਸੀਲ ਅਮਲੋਹ ਜਿਲ੍ਹਾ ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਨਾਮ ਤੇ ਆਈਲੈਂਟਸ ਦਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨੰ: 13/ਐਮ.ਸੀ.-1, ਮਿਤੀ 19.06.2018 ਅਤੇ ਵੀਜ਼ਾ ਕੰਸਲਟੈਂਸੀ ਦਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨੰਬਰ 46/ਐਮ.ਸੀ. ਮਿਤੀ 22.10.2019 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਨਿਯਮ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਆਦਿ ਦਾ ਉਕਤ ਲਾਇਸੈਂਸ ਹਰ ਪੱਖ ਜਿਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਭਰਪਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਵੀ ਜਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੋਵੇਗੀ।

ਪਾਰਕ ਆਫ ਅਟਰਨੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਅਕਬਰ ਮੁਹੰਮਦ ਇਸ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਵਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਆਈਲੈਂਟਸ ਦਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨੰ: 13/ਐਮ.ਸੀ.-1, ਮਿਤੀ 19.06.2018 ਅਤੇ ਵੀਜ਼ਾ ਕੰਸਲਟੈਂਸੀ ਦਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨੰਬਰ 46/ਐਮ.ਸੀ. ਮਿਤੀ 22.10.2019 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਨਿਯਮ ਅ

ਮਾਨਵਤਾ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਸਮਰਪਿਤ ਹੋਣ ਡਾਕਟਰ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਦਿਲਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕ ਗਾਡੀ ਲੁਹਾਰ

ਡਾਕਟਰ ਦਿਵਸ ਹੈ, ਜੋ ਡਾਕਟਰ ਸਮੇਤ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰੀਕਾਂ ਨੂੰ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। 'ਡਾਕਟਰ' ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਾ ਸ਼ਬਦ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਅਧਿਆਪਕ। ਇਹ ਦਿਨ ਮਨਾਉਣ ਦਾ ਮਕਸਦ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਅਹਿਸਾਸ ਕਰਾਉਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੀ ਕਿੰਨੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਹੱਤਤਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਸਹੀ ਇਲਾਜ ਅਤੇ ਪ੍ਰਠਨਾ ਨਾਲ ਹੀ ਅਸੀਂ ਇਕ ਸਿਹਤਮੰਦ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜੀਣ ਦੇ ਕਾਬਲ ਬਣਦੇ ਹਾਂ। ਡਾਕਟਰ ਦਿਵਸ ਜਿੱਥੇ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦਿਲਾਂ ਵਿੱਚ ਡਾਕਟਰਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਇੱਜ਼ਤ ਅਤੇ ਸਨਮਾਨ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਦਿਵਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਹੀ ਸਮੁੱਚੇ ਡਾਕਟਰੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਮਹੀਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨਿਭਾਉਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇਕ ਸਿਹਤਮੰਦ ਸਮਾਜ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਸਮਰਪਿਤ ਹੋਣ ਲਈ ਵੀ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਸਾਰੇ ਕਿੱਤਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਡਾਕਟਰੀ ਹੀ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਸਨਮਾਨਜਨਕ ਕਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਸਬੰਧ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੀ ਭਲਾਈ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਕ ਡਾਕਟਰ ਦਾ ਮੁੱਖ ਫਰਜ਼ ਨਾ ਸਿਰਫ ਮਰੀਜ਼ ਨੂੰ ਸਿਹਤਯਾਚ ਕਰਨਾ ਹੈ ਬਲਕਿ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਸਰੀਰਕ, ਮਾਨਸਿਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸਿਹਤ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਗਿਆਨਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਨਾ ਵੀ ਹੈ। ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਫੈਲੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਇਕ ਡਾਕਟਰ ਲਈ ਮੁੱਖ ਚੁਣੌਤੀ ਵਾਂਗ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਡਾਕਟਰੀ ਕਿੱਤੇ ਪ੍ਰਤੀ ਸਮਰਪਿਤ ਹਰ ਸੁਰਿਹਰ ਅਤੇ ਇਮਾਨਦਾਰ ਡਾਕਟਰ ਮਰੀਜ਼ ਨੂੰ ਸਿਹਤਯਾਚ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੀ ਕਾਬਲੀਅਤ ਅਤੇ ਸਮਰੱਥਾ ਅਨੁਸਾਰ ਪੂਰੀ ਵਾਹ ਲਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਬੜੇ

ਦੀਆਂ ਲੋਕ ਵਿਰੋਧੀ ਨੀਤੀਆਂ ਦਾ ਇਕ ਪਹਿਲੂ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਆਧੁਨਿਕ ਇਲਾਜ ਪ੍ਰਣਾਲੀ, ਡਾਕਟਰਾਂ ਅਤੇ ਮਨੋਚਿਕਿਤਸਕਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਇਲਾਜ ਕਰਾਉਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਗਰੀਬ ਅਤੇ ਪਛੜੇ ਵਰਗ ਦੇ ਲੋਕ ਕਚਰਾਡ ਡਾਕਟਰਾਂ, ਨੀਮ ਹਕੀਮਾਂ, ਪਾਰਾਮੈਡੀਕਲ ਆਰਟਿਸਟਾਂ ਅਤੇ ਜੋਤਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਝਾਂਸੇ ਵਿੱਚ ਫਸ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਡਾਕਟਰੀ ਇਲਾਜ ਦੀ ਬਜਾਏ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਸਿਰਫ ਆਰਥਿਕ, ਸਰੀਰਕ ਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਸਰਕਾਰਾਂ ਮੁਕ ਦਰਜ ਬਣ ਕੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਿਭਾਉਣ ਤੋਂ ਭੱਜ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਹਰ ਡਾਕਟਰ ਦਾ ਨੈਤਿਕ ਫਰਜ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮਰੀਜ਼ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਵਾਰਸਾਂ ਵਿੱਚ ਬਿਮਾਰੀ ਵਿਰੁੱਧ ਲੜਨ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਇੱਛਾ ਪੈਦਾ ਕਰੇ। ਅਜਿਹੇ ਲੋਕ ਵਿਰੋਧੀ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮੁੱਚੇ ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੂੰ ਨੈਤਿਕ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਵਾਰਥ ਅਤੇ ਲਾਲਚ ਤੋਂ ਉਠਾਉਣ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਡਾਕਟਰੀ ਕਿੱਤੇ ਅਤੇ ਨੂੰ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਸਮਰਪਿਤ ਹੋਣ ਅਤੇ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਾਰਸਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਗਿਆਨਕ ਸੋਚ, ਸਵੈ-ਇਰੀ ਵਜ੍ਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਡਾਕਟਰ ਪੈਸੇ ਕਮਾਉਣ ਦੀ ਲਾਲਸਾ ਮਨਾਵੇ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਹੀ ਅਪਣਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਿਹਤ ਸੰਭਾਲ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਨਿੱਜੀਕਰਨ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਸਰਕਾਰੀ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਬੇਹੱਦ ਖਸਤਾ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਤੇ ਨਿੱਜੀ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਇਲਾਜ ਦੇ ਨਾਕਾਮ ਹੋਣ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਾਰਸਾਂ ਦੀ ਖੱਜਲ ਖਰਾਬੀ ਅਤੇ ਲੋਟ-ਖੁਸ਼ੋਟ ਵਧੇਰੇ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸਰਕਾਰਾਂ ਵਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ

ਜੋਨ ਦੇ ਅਖੀਰਲੇ ਪੱਖ ਚਮਕੀਲੇ ਵਾਲੀ ਦੁੱਗਰੀ ਦੀਆਂ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਗੱਡੀਆਂ ਵਾਲੇ ਆ ਡੇਰਾ ਲਾਉਂਦੇ ਨੇ। ਇੱਥੇ ਹੀ ਸੜਕ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਸ਼ਾਂਤ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਅਸਮਾਨ 'ਚ ਤਾਰਿਆਂ ਦੀ ਛਾਵੇਂ ਅੰਗੀਠੀ ਚੁੱਲ੍ਹੇ ਬਾਲ ਰੋਟੀਆਂ ਲਾਹ ਤੇ ਚਟਣੀ ਨਾਲ ਇਕੱਠੇ ਬਹਿ ਖਾ ਤੇ ਹੁੱਕੇ ਦਾ ਕਸ਼ ਖਿੱਚ ਰੱਬ ਦਾ ਸ਼ੁਕਰ ਕਰ ਗਾਡੀ ਲੁਹਾਰ ਹਨੇਰਾ ਕੱਟਦੇ ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਤ 'ਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ? ਇਹ ਮਹਾਰਾਣਾ ਪ੍ਰਤਾਪ ਦੇ ਵੰਸ਼ਜ ਖਾਨਾਬਦੋਸ਼ ਗੱਡੀਆਂ ਵਾਲੇ ਇਸ ਲਈ ਕਹਾਉਂਦੇ ਨੇ ਜਾਂ ਲੋਕੀਂ ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਆਪਣਾ ਟਿਕਾਣਾ ਇੱਕ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੇ। ਕਿਰਪਾਲ ਕਸ਼ਾਕ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਮੁਗਲ ਸਾਸ਼ਕ ਅਕਬਰ ਤੋਂ ਲੋਭੀ ਲੜਾਈ ਹਾਰਨ ਮਗਰੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਖੁਫੀਆ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤਕ ਇਹ ਆਪਣਾ ਗੁਆਚਿਆ ਹੋਇਆ ਵੱਕਾਰ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਹਾਸਲ ਕਰਦੇ, ਤਦ ਤਕ ਇਹ ਚਿਤੌੜ ਦੀ ਮਿੱਟੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਛੂਹਣਗੇ।

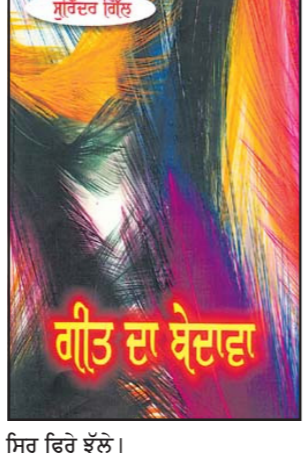

ਮੰਗ ਕੇ ਨਹੀਂ ਖਾਣਗੇ ਤੇ ਇੱਕ ਥਾਂ ਟਿਕ ਕੇ ਨਹੀਂ ਬੈਠਣਗੇ? ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਲੁਹਾਰ ਤੇ ਤਰਖਾਣ ਤੇ ਕੰਮ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਬਲਦ ਵੇਚਣ ਤੇ ਖਰੀਦਣ ਦਾ ਕੰਮ ਵੀ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਨਾਗੋਰੀ ਤੋਂ ਨਾਗੋਰੀ ਬਲਦ ਲਿਆਉਂਦੇ ਤੇ ਇੱਧਰ ਲਿਆ ਕੇ ਵੇਚਦੇ। ਜਿਉਂ ਜਿਉਂ ਜ਼ਮਾਨੇ ਨੇ ਤਰੱਕੀ ਕੀਤੀ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਹੱਦ ਚੋਟਾ ਹੁੰਦੇ ਗਏ। ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਇਹ ਦਿਹਾੜੀ ਕਰਕੇ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਹੁਣ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘੋਸ਼ਟ ਫਿਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਵੀ ਘਟ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਸਬਿਆਂ ਜਾਂ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੇ ਨੇੜਲੇ ਪਿੰਡਾਂ 'ਚ ਸਾਲ-ਛਿਮਾਹੀ ਬੈਠਣ ਲੱਗ ਪਏ ਹਨ। ਇਹ ਘਰਾਂ 'ਚ ਕੰਮ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਛੋਟੇ-ਮੋਟੇ ਸੰਦ ਅੱਜ ਵੀ ਬਣਾ ਕੇ ਵੇਚਦੇ ਨੇ? ਗੱਡੀਆਂ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਕਬੀਲੇ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਉੱਤੇ 9 ਗੋਤਾਂ ਦਾ ਨਾਂ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ- ਸਾਂਖਲੇ, ਸੋਲੇਕੀ, ਚੌਹਾਨ, ਰਾਠੌਰ, ਪਰਮਾਰ, ਪੜਿਆਰ, ਬੋਝਾਣੇ, ਭਾਬੀ, ਗਹਿਲੋਤ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਗਹਿਣਿਆਂ ਦੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਨਾਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜੰਮਣ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਮਰਨ ਤਕ ਦੀਆਂ ਰਸਮਾਂ ਵੀ ਬੜੀਆਂ ਦਿਲਚਸਪ ਹਨ।

ਸੁਹਜਵਾਦੀ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਦਾ ਸੰਗ੍ਰਹਿ 'ਗੁਲਬਾਨੋ' ਅਜੀਤ ਕੌਰ

ਕੀਮਤ: 150 ਰੁਪਏ
ਤਰਲੋਚਨ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ਼, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
ਸੁਰਿੰਦਰ ਗਿੱਲ ਦਾ 80 ਸਫ਼ਿਆਂ ਦਾ ਨਵਾਂ ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਹੈ 'ਗੀਤ ਦਾ ਬੇਦਾਵਾ'। ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ 65 ਕਵਿਤਾਵਾਂ, ਗੀਤ ਤੇ ਗਜ਼ਲਾਂ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਉਹ ਲਿਖਦਾ ਹੈ:

ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਵਿੱਚ ਸਾਗਰ ਕਿਨਾਰੇ ਬੈਠਾ ਕਵੀ ਲਿਖਦਾ ਹੈ:
ਤੂੰ ਕਿਉਂ ਬੁਝਿਆ ਬੁਝਿਆ ਫਿਰਦੇ ਚੇਤਨ ਹੋ ਕੇ ਰੰਗ ਵਿੱਚ ਆ ਮਨ ਵਿੱਚ ਪੁਸ਼ਟ ਰੋਗ ਨੂੰ ਤੂੰ ਵੀ ਭਰ ਲਾਇਗਾਂ ਦਾ ਰੂਪ ਬਣਾ ਗਰਜ, ਖੋਲਦੇ ਸਾਗਰ ਵਾਂਗੂੰ ਆਪਣੇ ਅਸਲੀ ਰੰਗ ਵਿੱਚ ਆ।

ਗੀਤ ਦਾ ਬੇਦਾਵਾ ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਵਿੱਚ ਮਿੱਠੀ, ਮਿੱਠੀ ਤੇ ਮੈਕਸੀ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ। ਕਵੀ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਤਾਂ ਸਿਰਫ ਚਾਰ ਚਾਰ, ਪੰਜ ਪੰਜ ਸਤਰਾਂ ਦੀਆਂ ਹੀ ਹਨ। ਇਸ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਪਿਆਰ-ਬਿੰਬ ਦੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਵੀ ਹਨ। ਕੁਝ ਵਿਅੰਗਮਈ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਵੀ ਹਨ। ਇਸ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਦੇ ਪਾਠ ਉਪਰੰਤ ਸੁਰਿੰਦਰ ਗਿੱਲ ਦੀ ਕਵੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਨਹੀਂ ਉਭਰਦੀ। ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਇਹ ਸੁਹਜਵਾਦੀ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਹਨ।
- ਹਮਦਰਦਵੀਰ ਨੌਬੇਰਿਕਰੀ
ਸੰਪਰਕ: 94638-08697

ਅਜੀਤ ਕੌਰ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੇਖਕਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਾਂ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਨਮਾਨ ਨਾਲ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਜੀਤ ਕੌਰ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਸਬੰਧੀ ਇਕ ਸਤਰ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਪਛਾਣ ਗੁਆਉਂਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤਬਕਿਆਂ ਦੇ ਜੀਵਨ-ਸੰਘਰਸ਼ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮਤ ਵਿੱਚ ਹਾਰ ਲਿਖ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਹੋਰ ਲੇਖਕਾਂ ਵਾਂਗ ਅਜੀਤ ਕੌਰ ਉੱਤੇ ਵੀ ਭਾਰਤ-ਵੰਡ ਦਾ ਡੂੰਘਾ ਅਸਰ ਹੋਇਆ। ਦੇਸ਼ ਵੰਡ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਸ਼ਕਮ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਿਹੜਾ ਕਦੀ ਭਰਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਜੀਵਨੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਡਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖੀ- ਖਾਨਾਬਦੋਸ਼ ਤੇ ਕੂੜਾ-ਕਬਾੜਾ। ਕੱਚੇ ਰੰਗਾਂ ਦਾ ਸ਼ਹਿਰ ਲੰਦਨ, ਨਾਂ ਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਫਰਨਾਮਾ ਵੀ ਲਿਖਿਆ ਹੈ। 'ਤਕੀਦੇ ਦਾ ਪੀਰ' ਨਾਂ ਦੇ ਲੇਖਾਂ ਦੀ ਵੀ ਇਕ ਕਿਤਾਬ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਖਾਨਾਬਦੋਸ਼ ਦਾ ਕਵੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਕਵੀ ਕਹਾਣੀਆਂ ਉੱਪਰ ਤੇ ਲੀਵਿੰਗਜ਼ ਸੀਰੀਅਲ ਵੀ ਬਣੇ। ਅਜੀਤ ਕੌਰ ਨੇ ਹੋਸ਼ ਸੰਭਾਲਦਿਆਂ ਹੀ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵੰਡ ਆਨੇ ਵਰ੍ਹੇ ਰਾਜ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਨੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ 'ਚ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਉੱਪਰ ਅਹਿਮਦਸ਼ਾਹ ਅਬਦਾਲੀ ਵਾਂਗ ਅਮਲਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਨਿੱਜੀ ਸੰਪਤੀ ਸਮਝਿਆ।

ਗੀਤ ਬੇਦਾਵਾ ਕਿਉਂ ਦੇ ਗਿਆ? ਮੈਂ ਚੱਲਿਆ ਹਾਂ, ਤੁਹਾਡੇ ਚੰਦ, ਕੁਝ ਹੋਰ ਸਵਾਰਥੀ ਜੀਵਨ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਚੱਲਿਆ ਹਾਂ। ਰੋਹ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਗੀਤ ਕਿਸੇ ਲੰਮੇ ਸਫ਼ਰ 'ਤੇ ਤੁਰ ਗਿਆ। ਅਮਲਾਂ ਵਾਲੇ ਅਨੁਭਵ ਸਾਗਰ ਡੁੱਬ ਕੇ ਰਚਨਾ ਕਰਦੇ ਉੱਟ ਪਟਾਂਗ ਨੂੰ ਕਲਾ ਕਹਿਣ ਪਰ ਕੁਝ ਸਿਰ ਫਿਰੇ ਝੱਲੇ।

ਲੋਕ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਦੀ ਗਜ਼ਲ
ਲੇਖਕ: ਉਜਾਗਰ ਸਿੰਘ ਕੱਵਲ
ਕੀਮਤ: 150 ਰੁਪਏ
ਚੇਤਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਲੁਧਿਆਣਾ।
ਉਜਾਗਰ ਸਿੰਘ ਕੱਵਲ ਜੀਵਨ ਦੇ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਸੁਰਿੰਦਰ ਗਜ਼ਲਕਾਰ ਹੈ ਜੋ ਅੱਜਕੱਲ੍ਹ ਕੋਨੇਡਾ ਪਰਵਾਸ ਕਰ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੱਵਲ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਕੋਨੇਡਾ ਦਾ ਸਾਂਝਾ ਸ਼ਾਇਰ ਹੈ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਉਸ ਦੇ ਸ਼ਿਅਰਾਂ ਵਿੱਚ ਦੋਵਾਂ ਸਮਾਜਾਂ ਸੱਭਿਆਚਾਰਾਂ ਦਾ ਭਰਪੂਰ ਜੁਲਾਓ-ਪਰਤੋਂ ਹੈ। ਸ਼ਾਇਰੀ ਵਿੱਚ ਕੱਵਲ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਣੀਆ-ਪਛਾਣਿਆ ਹਸਤਾਖਰ ਹੈ।
ਉਹ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਸ਼ਾਇਰੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਪਰ ਨਾ ਤਾਂ ਉਸ ਵਿੱਚ ਕਦੇ ਬੇਹਿਸੀ ਆਈ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਨਿਰਾਸ਼ਰਾ। ਇਸੇ ਲਈ ਉਸ ਦੇ ਸ਼ਿਅਰ ਸਦਾਬਹਾਰ ਅਤੇ ਸ਼ੁਗੁਣਤਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਸ ਦੇ ਸ਼ਿਅਰਾਂ ਵਿੱਚ ਜੀਵਨ ਪ੍ਰਤੀ ਆਸਾਥ ਤੇ ਨਿਸ਼ਠਾ ਵੀ ਹੈ ਅਤੇ ਵਤਨ ਵਿਛੋੜੇ ਵਿੱਚੋਂ ਉਥੇ ਵਿਕਲੋਤਰ ਦਰਦ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਵੀ।

ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਸਨਮੁੱਖ ਜਿੰਨੇ ਨੇ ਸੁੰਦਰ/ਅਸੁੰਦਰ, ਸੁਖਾਵੇਂ/ ਦੁਖਾਵੇਂ ਵਰਤਾਏ ਹਨ, ਉਹ ਉਸ ਦੇ ਸ਼ਿਅਰਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਅ ਹਨ। ਉਸ ਦੀ ਵਤਨ ਹੁਬ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਪਾ ਪ੍ਰਗਟਾਉਂਦੀ ਹੈ: - ਸਾਹਾਂ 'ਚ ਮਹਿਕ ਜਾਉ ਕਿ ਅੱਜ ਉਦਾਸ ਹੈ - ਕਿਸੇ ਨੇ ਆਣਾ ਹੈ ਅਚਾਨਕ ਜਾਂ ਭੁਲੇਖਾ ਹੈ ਹਰੇਕ ਪਲ ਹੀ ਜਿਵੇਂ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।
ਉਜਾਗਰ ਸਿੰਘ ਕੱਵਲ ਦੇ ਸ਼ਿਅਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਤਿਅਮ, ਸ਼ਿਵਮ ਅਤੇ ਸੁੰਦਰਮ ਦੇ ਸਹਿਜ ਦਰਸ਼ਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਪਦ ਅਹਿਸਾਸਮਈ ਅਤੇ ਹੋਸ਼ਮੰਦੀ ਦਾ ਸ਼ਾਇਰ ਹੈ। ਹਥਲੇ ਗਜ਼ਲ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਦੇ ਸ਼ਿਅਰਾਂ ਵਿੱਚ ਅਣਮਨੁੱਖੀ ਵਰਤਾਰਿਆਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਵਿੱਚ ਕੁਝ-ਕੁਝ ਪਿੱਛੇ ਅਤੇ ਸਖਤ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵੇਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਪਰ ਅਜੋਕੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਕੰਨੀ ਕਤਰਾ ਜਾਏ ਜਾਂ ਆਪਣਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਬੰਦ ਕਰਕੇ ਅੰਦਰੋਂ ਕੁੱਝੀ ਹੀ ਲਾ ਲਏ। ਸਾਂਝੀ ਕੱਧ, ਨਾਲੀ ਜਾਂ ਰਸਤੇ ਸਬੰਧੀ ਗੁਆਂਢੀ ਨਾਲ ਜੋ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਖੜ੍ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਮਿਲ ਬੈਠ ਕੇ ਇੱਕ-ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅੱਛੇ ਹੋਏ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੈ ਕੇ ਆਪਣੇ ਗੁਆਂਢੀ ਦੇ ਆਉਣ 'ਤੇ ਤੁਰੰਤ ਸਾਂਝੀ ਕਰੋ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਉਸ ਦਾ ਕੋਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਨੇਹਾ ਜਾਂ ਕੰਮ-ਕਾਰ ਹੋਵੇ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਸੇ ਬਿਮਾਰੀ ਜਾਂ ਹੋਰ ਬਿਪਤਾ ਸਮੇਂ ਆਪਣੇ ਗੁਆਂਢੀ ਦੀ ਜਿੰਨੀ ਅਤੇ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੀ ਹੋ ਸਕੇ ਮਦਦ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰੋ, ਨਾ ਕਿ ਅਣਜਾਣ ਜਿਹੇ ਬਣ ਕੇ ਪਾਸਾ ਵੱਟ ਕੇ

ਬੋਲ ਸਹਿਜ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦੇ ਹਨ: - ਤੂੰ ਦਿਲ 'ਚ ਆਪਣੇ ਤੁਫ਼ਾਨ ਰੱਖੀ, ਜਾਂ ਮਨ 'ਚ ਆਪਣੇ ਭੁਚਾਲ ਰੱਖੀ ਬੁਝ ਨਾ ਜਾਏ ਚਿਰਾਗ਼ ਕੋਈ ਸਿਰਫ ਇਤਨਾ ਸ਼ਿਅਲ ਰੱਖੀ।
ਉਹ ਪੂਰਨ ਆਸਮੁਖੀ ਹੈ: ਉੱਤੇ ਜੋ ਬਦਲੀ ਹੈ ਤਾਂ ਮੌਸਮ ਵੀ ਬਦਲ ਜਾਏਗਾ ਸਮੇਂ ਦਾ ਕੀ ਹੈ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੀ ਨਿਕਲ ਜਾਏਗਾ।
ਅਜੋਕੀ ਜੰਗਵਾਦੀ ਭਾਰੂ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਉਹ ਕੁਝ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਸ਼ੁਕਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਅੱਜ ਤਕ ਮਨੁੱਖ ਉੱਤੇ ਹੀਰੋਸਮੀ ਜਾਂ ਨਾਗਰਾਸਕੀ ਬਣ ਕੇ ਤਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ: ਮੌਸਮ ਦੀ ਘਟਣ ਜਿਹੀ ਨੇ ਸਭ ਨੂੰ ਡਰਾ ਲਿਆ ਰਾਹੀਆਂ ਨੇ ਬਿਰਖਾਂ ਹੇਠ ਆਸਰਾ ਲਿਆ।
ਕੱਵਲ ਗਜ਼ਲ ਦੀ ਵਿਆਕਰਨ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਡੂੰਘਾਈ ਤੋਂ ਵਾਕਫ਼ ਸ਼ਾਇਰ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਸ਼ਿਅਰ ਰੂਪਕਾਰ ਵਿੱਚ ਸੰਪੂਰਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੇਖਕਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਾਂ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਨਮਾਨ ਨਾਲ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਜੀਤ ਕੌਰ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਸਬੰਧੀ ਇਕ ਸਤਰ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਪਛਾਣ ਗੁਆਉਂਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤਬਕਿਆਂ ਦੇ ਜੀਵਨ-ਸੰਘਰਸ਼ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮਤ ਵਿੱਚ ਹਾਰ ਲਿਖ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਹੋਰ ਲੇਖਕਾਂ ਵਾਂਗ ਅਜੀਤ ਕੌਰ ਉੱਤੇ ਵੀ ਭਾਰਤ-ਵੰਡ ਦਾ ਡੂੰਘਾ ਅਸਰ ਹੋਇਆ। ਦੇਸ਼ ਵੰਡ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਸ਼ਕਮ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਿਹੜਾ ਕਦੀ ਭਰਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਇਸ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਤ੍ਰਾਸਦੀ ਦਾ ਦਰਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜੋ ਅੱਜ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਨ ਨੂੰ ਕੁਰਬਾਨੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਹੋ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੱਖਣ ਏਸ਼ੀਆਈ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਲੇਖਕਾਂ, ਵਿਚਾਰਵਾਨਾਂ, ਕਹਮੀਆਂ ਦੀ ਏਕਤਾ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਅੱਠ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਲੇਖਕਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਜਥੇਬੰਦੀ ਬਣਾਈ, ਜਿਸ ਦੀ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਇਕੱਠਤਾ ਹੁੰਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਸਾਕਾ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਲੇਖਕਾਂ ਦੇ ਇਸ ਸੰਗਠਨ ਨੇ ਆਪਸੀ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਅਤੇ ਮਿਲ-ਬੈਠਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਗਠਨ ਰਾਹੀਂ ਦੱਖਣ ਏਸ਼ੀਆਈ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਲੇਖਕ-ਕਲਾਕਾਰ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਮਿਲਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰ ਸਾਂਝੇ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਇੱਕ ਬੜੀ ਵੱਡੀ ਗੱਲ ਹੈ ਜਿਹਨੂੰ ਅਜੀਤ ਕੌਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਹਿਲ ਨਾਲ ਸੰਭਵ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਜੀਤ ਕੌਰ ਨੂੰ ਫੈਮਿਨਿਸਟ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਉਹ ਪ੍ਰਭਾਗਤ ਆਰਥ' ਵਿਚ ਫੈਮਿਨਿਸਟ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਫੈਮਿਨਿਸਟ ਤਾਂ ਹੈ, ਪਰ ਗੱਲ ਗੱਲ 'ਤੇ ਅੰਦੋਲਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਫੈਮਿਨਿਸਟ ਨਹੀਂ

ਦਾ ਜੀਵਨ ਸੰਘਰਸ਼ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਰਿਹਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਹੈ। ਅਜੀਤ ਕੌਰ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਨੂੰ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਛਾਣ ਮਿਲੀ। ਦੇਸ਼ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਵੀਕਾਰੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਹਨ - ਕਸਾਈਬਾੜਾ, ਗੁਲਬਾਨੋ, ਬੁਤਸ਼ਿਕਨ, ਮੌਤ ਅਲੀ ਬਾਬ ਦੀ, ਨਾ ਮਾਰੋ, ਨਵੰਬਰ 84, ਕਾਲੇ ਖੂਹ, ਦਾਸਤਾਨ ਇੱਕ ਜੰਗਲੀ ਰਾਜ ਦੀ। ਨਾਵਲਾਂ ਵਿੱਚ ਜਨਮੀ ਅਜੀਤ ਕੌਰ ਨੇ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੌਰਾਨ ਹੀ ਲਿਖਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਸ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਕਹਾਣੀ ਇੰਦਰ ਕਾਲ ਦੇ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਹੋਈ ਅਤੇ ਸਨਮਾਨੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਜੀਤ ਕੌਰ

ਆਓ, ਰੰਗੇ ਗੁਆਂਢੀ ਬਣੀਏ

ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਸਾਡਾ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਵਾਹ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਥਾਂ ਜਾਂ ਚੀਜ਼ ਸਾਡੇ ਲਈ ਹੋਰਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਖ ਮਹੱਤਵ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਕਦੇ-ਕਦਾਈਂ ਮਿਲਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਮਿੱਤਰ ਵੀ ਸਾਨੂੰ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ, ਪਰ ਗੁਆਂਢੀਆਂ ਨਾਲ ਸਾਡਾ ਮੇਲ-ਜੋਲ ਰੋਜ਼ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਸੱਜੇ-ਖੱਬੇ ਰਹਿੰਦੇ ਗੁਆਂਢੀ ਸਾਡੀ ਸੱਜੀ-ਖੱਬੀ ਬਾਂਹ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਹੀ ਸਾਡੇ ਦੁੱਖ-ਸੁੱਖ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰੀਕ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਾਡੇ ਅਸਲੀ ਮਿੱਤਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਲਈ ਤਾਂ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ 'ਕੁਝਮ ਕੁਝਤਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਹੋਵੇ, ਪਰ ਗੁਆਂਢ ਘੋੜਤਾ ਨਾ ਹੋਵੇ'। ਜੇ ਅਸੀਂ ਕੁਝ ਹੋ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਮਨ ਕੇ ਅਤੇ ਸਮਝ ਕੇ ਚੱਲੀਏ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਗੁਆਂਢੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਵਧੀਆਂ ਅਤੇ ਨਿੱਘੇ ਰਹਿ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਹੱਥ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਲੰਡ ਸਿਰਫ ਦਿਆਨਤਦਾਰੀ, ਅਪਣਾ ਤੇ ਅਤੇ ਆਪਸੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਕਦੇ-ਕਦਾਈਂ ਮੌਕੇ ਮੁਤਾਬਕ ਆਪਣੇ ਗੁਆਂਢੀ ਨਾਲ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜਾਂ ਕੰਮ-ਕਾਰ ਸਬੰਧੀ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰ ਕੇ ਤੇ ਹਾਲ-ਚਾਲ ਪੁੱਛੋ ਪਰ ਧਿਆਨ ਰਹਿ ਕਿ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਿਲਣ ਜਾਂ ਗੁਆਂਢੀ ਦੇ ਕੰਮ-ਕਾਰ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਜਾਂ ਦਿਲਚਸਪੀ ਲੈਣ 'ਤੇ ਜਾਂ ਫਿਰ ਬਿਨ ਮੰਗਿਆਂ ਸਲਾਹ ਆਦਿ ਦਿੰਦੇ ਰਹਿਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਸੁਖਾਵੇਂ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੇ।

ਜੋ ਵੇਲੇ-ਕੁਵੇਲੇ ਕਿਸੇ ਕੰਮ-ਕਾਰ ਦੀ ਵਜ੍ਹਾ ਕਾਰਨ ਗੁਆਂਢੀ ਆਪਣੇ ਘਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਦਾ ਖਿਆਲ ਰੱਖਣਾ ਤੁਹਾਡਾ ਫਰਜ਼ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਮਹਿਮਾਨ ਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕ-ਦੋ ਮਿੰਟ ਜ਼ਰੂਰ ਮਿਲੇ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਜਿੰਨੀ ਕੁ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੈ ਕੇ ਆਪਣੇ ਗੁਆਂਢੀ ਦੇ ਆਉਣ 'ਤੇ ਤੁਰੰਤ ਸਾਂਝੀ ਕਰੋ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਉਸ ਦਾ ਕੋਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਨੇਹਾ ਜਾਂ ਕੰਮ-ਕਾਰ ਹੋਵੇ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਸੇ ਬਿਮਾਰੀ ਜਾਂ ਹੋਰ ਬਿਪਤਾ ਸਮੇਂ ਆਪਣੇ ਗੁਆਂਢੀ ਦੀ ਜਿੰਨੀ ਅਤੇ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੀ ਹੋ ਸਕੇ ਮਦਦ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰੋ, ਨਾ ਕਿ ਅਣਜਾਣ ਜਿਹੇ ਬਣ ਕੇ ਪਾਸਾ ਵੱਟ ਕੇ

ਨੀਚ, ਗਰੀਬੀ-ਅਮੀਰੀ ਆਦਿ ਪੱਖੋਂ ਆਪਣੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਖਿਆਲ ਜਾਂ ਧਾਰਨਾ ਨਾ ਬਣਾਏ ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਆਪਸੀ ਵਿੱਥ ਵਧਦੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨੇੜਤਾ ਘਟਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਜਾ ਕੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਬੰਧ ਉਮਰਾਂ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕੋਈ ਪੰਜ-ਚਾਰ ਦਿਨਾਂ ਜਾਂ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਨਹੀਂ। ਕਦੇ ਵੀ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਕੰਮ ਦਾ ਅਹਿਸਾਨ ਨਾ ਜਾਏ, ਆਪਣੇ-ਆਪ ਹੀ ਤੁਹਾਡਾ ਗੁਆਂਢੀ ਇਸ ਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰੇਗਾ। ਕਦੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਅਮੀਰ ਗੁਆਂਢੀ ਦੀ ਮੁਕਾਬਲੇਬਾਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਪੈ ਕੇ ਗੈਰ ਨਾ ਕਰੋ ਕਿਉਂਕਿ ਅਸਲੀ ਸੁੱਖ ਅਤੇ ਆਨੰਦ ਤਾਂ ਚਾਦਰ ਦੇਖ ਕੇ ਪੈਰ ਪਸਾਰਣ ਵਿੱਚ ਹੀ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਆਪਣੇ ਗੁਆਂਢੀ ਦੀ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਆਪਣੀ ਸਮਰੱਥਾ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਹੀ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ-ਢੰਗ ਨੂੰ ਢਾਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਅਣਮਨੁੱਖੀ ਅਣਮਨੁੱਖੀ ਸਮਰੱਥਾ ਦੇ ਕੱਚ ਕਦੇ ਵੀ ਵੱਡਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਜੇ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਚੋਣ ਨਾਲ ਜਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਅਪਣਾ ਲਈਏ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਚੰਗੇ ਗੁਆਂਢੀ ਬਣ ਤੇ ਅਥਵਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਅੱਜ ਦੇ ਜ਼ਮਾਨੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਹੀ 'ਵਾਈ ਫਾ ਪ' ਖਿਚਕੀ ਪਹਾਉਂਦੇ ਰਹਿਣ ਨਾਲ ਸਾਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਰੱਬਾ ਮੀਰ ਬਰਸਾ, ਸਾਡੀ ਕੋਠੀ ਦਾਣੇ ਪਾ। ਜੇ ਗੁੱਝੀਆ ਤੂੰ ਮਰਨਾ ਸੀ, ਦਲੀਆ ਕਾਰਨੂੰ ਧਰਨਾ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਗੀਤ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਐਂਡ ਲੱਗੀ ਤੋਂ ਮੀਰ ਪਵਾਉਣ ਲਈ ਨਿਆਈਆਂ ਵਿੱਚ ਗੁੱਡੀ ਫੁਕਣ ਜਾਂਦੇ ਸਮੇਂ ਗਾਉਂਦੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਸਨ। ਗੁੱਡੀ ਫੁਕਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਮਿੱਠੀਆਂ ਰੋਟੀਆਂ ਵੀ ਵੰਡਦੀਆਂ ਸਨ। ਗੁੱਡੀ ਦਾ ਸਿਆਪਾ ਉਹ ਸੱਚਮੁੱਚ ਇਉਂ ਕਰਦੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਬਜ਼ੁਰਗ ਔਰਤਾਂ ਕੁਝਮਣੀ ਜਾਂ ਕੁਝਮ ਮਰੇ ਤੋਂ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਜੇ ਕਿਤੇ ਅਚਨਚੇਤ ਮੀਰ ਪੈ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਇਹ ਧਰਵਾਸਾ ਜਿਹਾ ਹੋ ਜਾਣਾ ਕਿ ਗੁੱਡੀ ਫੁਕਣ ਕਾਰਨ ਮੀਰ ਪਿਆ ਹੈ। ਸ਼ਾਇਦ ਗੁੱਡੀ ਫੁਕਣ ਦੀ ਪ੍ਰਥਾ ਅਜੇ ਵੀ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਚਲਦੀ ਹੋਵੇ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿੱਕੇ ਹੁੰਦੇ ਸੁਣਦੇ ਸਾਂ ਕਿ ਅੱਜ ਭਲਾ ਸੱਤ ਨੇ ਜੰਗ ਕਰਕੇ ਗੱਠੇ ਬੰਨ੍ਹਣੇ ਹਨ। ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਦਾ ਭਾਵ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਗਠੇ ਬੰਨ੍ਹੇ ਜਾਂਦੇ, ਉਸ ਦੀ ਸੂਹ ਵਿੱਚ ਮੀਰ ਭਾਵੇਂ ਕਿੰਨਾ ਮਰਜ਼ੀ ਪੈ ਜਾਵੇ, ਪਰ ਗਠੇ ਨਹੀਂ ਪੈਣਗੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਫੁਲਾਂ ਦੀ ਬਹੁਤ ਬਰਬਾਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਮਿੱਠੇ ਚੌਲਾਂ ਦੇ ਕਤਾਰੇ ਕੱਚ ਕੇ ਸੱਤ ਨੂੰ ਛਕਾਏ ਜਾਂਦੇ। ਗਠੇ ਬੰਨ੍ਹਣ ਵਾਲੇ ਸੱਤ ਦੀ ਬੜੀ ਮਹਿਮਾ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਇਹ ਮੀਰ ਪਵਾਉਣ ਸਬੰਧੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚੱਲਿਤ ਅੰਧ-ਵਿਸ਼ਵਾਸਾਂ ਦੀਆਂ ਮਿਸਾਲਾਂ ਹਨ। ਰੂਪੀ ਦੇ ਖੁੱਲੇਖੰਡ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਦੀਆਂ ਮੀਰ ਪਵਾਉਣ ਸਬੰਧੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਵੱਖੀਏ ਤਾਂ ਉੱਥੇ ਦੇ ਅੰਧ-ਵਿਸ਼ਵਾਸਾਂ ਬਾਰੇ ਸੁਣ ਕੇ ਕੁੱਝ ਕੱਚੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਦੇਖ ਕੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਤਾਂ ਰੂਹ ਕੱਢ ਉਠਦੀ ਹੈ

ਕਿਉਂਕਿ ਉੱਥੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਮੂੰਹ ਵਿੱਚੋਂ ਦੀ ਨੁਕੀਲੇ ਸਰੀਰੇ ਲੱਘਾ ਕੇ ਦੇਵੀ ਮਾਤਾ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਰਵਾਇਤ ਸਾਲਾਨਾ ਨਵਰਾਤਰੀ ਦੀ ਨੌਵੀਂ ਉੱਤੇ ਨਿਭਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਮਿੱਠੇ ਵਿੱਚ ਦੂਰ-ਦਰਾੜੇ ਤੋਂ ਰਜ਼ਾਰਾਂ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਆਪਣੇ ਸਿਰਾਂ ਉੱਤੇ ਜਵਾਰ ਲਈ ਪਹੁੰਚਦੀਆਂ ਹਨ ਜਦੋਂਕਿ ਮਰਦ ਆਪਣੇ ਜਿਸਮ ਉੱਤੇ ਸਾਂਗ ਧਾਰਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਮਾਤਾ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਯਤਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਤਰ ਯਾਨੀ ਸਾਂਗ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਆਪਣੇ ਜਿਸਮ ਦੇ ਅੱਗਾਂ ਖ਼ਾਸ ਕਰਕੇ ਮੂੰਹ ਵਿੱਚੋਂ ਦੀ ਕਢਵਾ ਕੇ ਪੈਦਲ ਹੀ ਸਾਂਗ ਫੜਦੇ ਮੱਦਿਰ ਤਕ ਪਹੁੰਚਦੇ ਹਨ। ਸਾਂਗ ਬੇਹੱਦ ਭਾਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਮੂੰਹ ਵਿੱਚ ਚੁਭ ਕੇ ਪੈਦਲ ਚੱਲਣਾ ਬੇਹੱਦ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਹੈ। ਉੱਥੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਦੇਵੀ ਮਾਤਾ ਦਾ ਚਮਤਕਾਰ ਹੈ ਕਿ ਸਾਂਗ ਖੁਦਵਾਉਣ ਸਮੇਂ ਨਾ ਖੂਨ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ

ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਦਾਗ ਜਾਂ ਨਿਸ਼ਾਨ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। 'ਕੱਲਾ-ਕੱਲਾ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਆਪਣੇ ਜਿਸਮ ਨੂੰ ਪੰਜ-ਪੰਜ ਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਖੁਦਵਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਗੱਲ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਚੀਜ਼ ਤਕ ਨਹੀਂ ਵਟਦੇ। ਮੀਰ ਪੈਣਾ ਜਾਂ ਨਾ ਪੈਣਾ ਪਾਰਮਿਕ ਅਸਥਾਨ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਅੰਧ-ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਮਾਰੇ ਲੋਕ ਮੂੰਹ ਖੁਦਵਾਉਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖ਼ਾਰਖੰਡ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਰਾਂਚੀ ਨੇੜੇ ਸਾਲਾਨਾ ਮੱਠਾ ਪੂਜਾ ਦੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਮੱਠਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਭਗਵਾਨ ਸੰਕਰ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਲੀਆਂ ਉੱਤੇ ਚੌਲਣ ਅਤੇ ਦੋੜਨ ਦੀ ਰਵਾਇਤ ਸੱਕਲਾਂ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਚੱਲੀ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵੇਂ ਰਵਾਇਤਾਂ ਮਗਰ ਕਹਾਣੀ ਇੱਕ ਹੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਦੋਵੇਂ ਖੁਸ਼ ਹੋ ਕੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਮੀਰ ਪਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਸੱਚਤਾ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਮੀਰ ਪੈਂਦਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਰੋਗਿਕਾਨਾ ਦਾ ਰੋਗਿਕਾਨਾ ਕਦੇ ਦਾ ਰਰਾ-ਭਰਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੁੰਦਾ। ਕਰਮ ਕਾਢਾ ਕਾਰਨ ਮੀਰ ਪੈਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਤਰਾਖੰਡ ਅਤੇ ਹਿਮਾਚਲ ਦੇ ਜੰਗਲਾਂ ਵਿੱਚ ਲੱਗੀ ਅੱਗ ਇੰਨੀ ਤਬਾਹੀ ਨਾ ਮਚਾਉਂਦੀ। ਸੱਕੜੇ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਮੱਦਰਾਂ ਵਿੱਚ ਖੁਸ਼ ਨਾ ਟੋਕਣ ਦੀ ਰਵਾਇਤ ਟੁੱਟ ਸਕਦੀ ਤਾਂ ਪ੍ਰਥਾਸਨ ਵੱਲੋਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਮੀਰ ਪਵਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਅੰਧ-ਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਰਵਾਇਤਾਂ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਦਿਵਾਇ

1 ਕਰੋੜ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ 5000 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਭੱਤਾ, 500 ਕੰਪਨੀਆਂ 'ਚ ਇੰਟਰਨਸ਼ਿਪ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦਾ ਐਲਾਨ

ਦਿੱਲੀ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ 25 ਜੁਲਾਈ। ਕੇਂਦਰੀ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਨਿਰਮਲਾ ਜ਼ਤਾਰਮਨ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਜਟ ਭਾਸ਼ਣ ਵਿੱਚ ਅਗਲੇ 5 ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ 4.1 ਕਰੋੜ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਲਈ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼

ਇੱਕ ਯੋਜਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰੇਗੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ 5000 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਇੰਟਰਨਸ਼ਿਪ ਭੱਤਾ ਅਤੇ 6000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਇੱਕਮੁਸਤ ਸਹਾਇਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕੁੱਲ 1,000 ਉਦਯੋਗਿਕ ਸਿਖਲਾਈ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਪਗ੍ਰੇਡ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਆਪਣੇ ਭਾਸ਼ਣ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਾਰੇ ਸੈਕਟਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਕੌਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕਮੁਸਤ ਤਨਖਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਡਾਇਰੈਕਟ ਬੋਨੀਫਿਟ ਟੈਕਸਟ ( ) ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਰੋੜ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਲਈ 500 ਕੰਪਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇੰਟਰਨਸ਼ਿਪ ਦੇ ਮੌਕੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿਖਿਅਕਾਂ ਨੂੰ ਅਸਲ ਜੀਵਨ ਦੇ ਵਾਤਾਵਰਨ ਬਾਰੇ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 5000 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਭੱਤਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਕੰਪਨੀਆਂ ਫੰਡ ਵਿੱਚ ਸਿਖਲਾਈ ਅਤੇ ਕੌਚਿੰਗ ਦੇ ਖਰਚੇ ਦਾ 10 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸਹਿਣ ਕਰਨਗੀਆਂ।

ਬਜਟ 'ਚ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਕੋਈ ਯਤਨ ਨਹੀਂ, ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ 'ਚ ਕਿਸਾਨ ਆਯੋਜਿਤ ਕਰੇਗਾ ਮਹਾਪੰਚਾਇਤ

ਸਰਦੂਲ ਸਿੰਘ

ਜੇ 25 ਜੁਲਾਈ। ਸੰਯੁਕਤ ਕਿਸਾਨ ਮੋਰਚਾ (ਗੈਰ-ਸਿਆਸੀ) ਅਤੇ ਕਿਸਾਨ ਮਜ਼ਦੂਰ ਮੋਰਚਾ ਨੇ ਸਾਂਝਾ ਬਿਆਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਸ ਬਜਟ ਤੋਂ ਕਿਸਾਨ ਬਹੁਤ ਨਿਰਾਸ਼ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਬਜਟ ਵਿੱਚ ਐੱਮ. ਐੱਸ. ਪੀ. ਗਾਰੰਟੀ ਕਾਨੂੰਨ, ਕਿਸਾਨਾਂ ਅਤੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਕਰਮ ਮੁਕਤੀ ਅਤੇ ਸਵਾਮੀਨਾਥਨ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ +50% ਫਾਰਮੂਲੇ ਅਨੁਸਾਰ ਐੱਮ. ਐੱਸ. ਪੀ. ਦੇਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਕਦਮ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕਿਆ ਗਿਆ। ਕਿਸਾਨ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਬਜਟ ਬਾਰੇ ਅੰਗ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਸਾਨ ਦੇਸ ਦੀ ਜੀ.ਡੀ.ਪੀ. ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹਿੱਸਾ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ ਪ੍ਰੰਤੂ ਇਸ ਸਾਲ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦਾ ਬਜਟ ਕੁੱਲ ਬਜਟ ਦਾ 3.15 ਫੀਸਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਜੇ ਦੇਸ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਦਾ 50 ਫੀਸਦੀ ਹਿੱਸਾ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਬਜਟ ਸਿਰਫ 3.15 ਫੀਸਦੀ ਹੀ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਅਤੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਰਾਸਰ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਦਾਨ ਮੰਤਰੀ ਗਰੀਬ ਕਲਿਆਣ ਅਨ ਯੋਜਨਾ ਅਤੇ ਮਨੋਰੇਗਾ ਦੇ ਬਜਟ ਵਿੱਚ ਸਾਲ 2022 ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 2024-25 ਦੇ 72,358 ਕਰੋੜ ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਕਰ ਕੇ ਬੀ. ਜੇ. ਪੀ. ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਗਰੀਬ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੇ ਪੈਟ 'ਤੇ ਲੱਤ ਮਾਰੀ ਹੈ। ਕਿਸਾਨ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਜਟ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਖਾਣ ਵਾਲੇ ਅਨਾਜ, ਤੇਲ ਅਤੇ ਦਾਲਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਆਤਮ ਨਿਰਭਰ ਬਣਨ ਦੀ ਮੁਹਿੰਮ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਸੀ ਪ੍ਰੰਤੂ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸਮਰਥਨ ਮੁੱਲ ਦਾ ਗਾਰੰਟੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਖਾਣ ਵਾਲੇ ਤੇਲ, ਦਾਲਾਂ ਅਤੇ ਅਨਾਜ

ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਸਵੈ-ਨਿਰਭਰ ਹੋਣਾ ਅਤੇ ਫਸਲਾਂ ਦੀ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਿਸਾਨ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਖੇਤੀ ਵਿੱਚ 108 ਨਵੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਬੀਜ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਪਰ ਸਰਕਾਰ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਦੱਸੇ ਕਿ ਸਾਡੇ ਦੇਸੀ ਬੀਜਾਂ ਨੂੰ

ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਗੰਭੀਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅੱਜ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਸੰਯੁਕਤ ਕਿਸਾਨ ਮੋਰਚਾ (ਗੈਰ-ਸਿਆਸੀ) ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਹੋਈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ 18 ਅਤੇ 19 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਤਿਰੂਰੀ, ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਰੋਲੀ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਆਗੂ ਸਮੁਲੀਅਤ ਕਰਨਗੇ। ਦੋਵਾਂ ਮੋਰਚਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸੰਯੁਕਤ ਕਿਸਾਨ ਮੋਰਚਾ (ਗੈਰ-ਸਿਆਸੀ) ਦਾ ਦੱਖਣੀ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਵਿਸਥਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਡੱਲੇਵਾਲ, ਕਰਨਾਟਕ ਤੋਂ ਕੁਕਬੁ ਸਾਂਤਾਕੁਮਾਰ, ਕਰਨਾਟਕ ਤੋਂ ਪੀ. ਆਰ. ਪਾਂਡਿਆਨ, ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਤੋਂ ਵੇਂਕਟੇਸ਼ਵਰ ਰਾਓ, ਲਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਔਲਖ, ਕਾਕਾ ਸਿੰਘ ਕੋਟੜਾ, ਸੁਖਜੀਤ ਸਿੰਘ ਹਰਦੇਝੇਡ, ਅਭਿਮੰਨਿਊ ਕੋਹਾੜ ਆਦਿ ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਸਮਲ ਸਨ। ਦੱਖਣੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਕਿਸਾਨ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਸੰਯੁਕਤ ਕਿਸਾਨ ਮੋਰਚਾ (ਗੈਰ-ਸਿਆਸੀ) ਅਤੇ ਕਿਸਾਨ ਮਜ਼ਦੂਰ ਮੋਰਚਾ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਜੋਰ-ਸੋਰ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨਗੇ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸਮਰਥਨ ਮੁੱਲ ਗਾਰੰਟੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਮੈਡਲ ਦੇਣ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ 1 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿੱਚ ਜਿਲਾ ਹੋਂਡਕੁਆਰਟਰਾਂ ਤੱਕ ਮਾਰਚ ਕਰ ਕੇ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਪੁਲੇ ਸਾਡੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ 2 ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ 15 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿੱਚ ਜਿਲਾ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਟੈਕਟਰ ਮਾਰਚ ਕੱਢੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਨਵੇਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਬੀ. ਐੱਨ. ਐੱਸ. ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਸਾਡੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਜਾਣਗੀਆਂ ਅਤੇ 31 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ-2 ਦੇ 200 ਦਿਨ ਪੂਰੇ ਹੋਣ 'ਤੇ ਕਿਸਾਨ ਮੋਰਚਿਆਂ ਉੱਪਰ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਵੱਡੀ ਮਹਾਪੰਚਾਇਤ 'ਚ ਪੂਰੇ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਕਿਸਾਨ ਆਗੂ ਪਹੁੰਚਣਗੇ।

ਸਾਡੇ ਕਿਸਾਨ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਦੇ ਨਹੀਂ ਸਨਮਾਨ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ : ਸੰਧਵਾਂ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ 25 ਜੁਲਾਈ। ਸੰਭੂ ਬਾਰਡਰ 'ਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਪੁਲਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਨਿਭਾਈ ਗਈ ਭੂਮਿਕਾ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਹਾਦਰੀ ਦੇ ਪੁਰਸਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ 'ਤੇ ਸਖਤ ਇਤਰਾਜ਼ ਜਤਾਉਂਦਿਆਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਸਪੀਕਰ ਕੁਲਜਾਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧਵਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸੰਭੂ ਸਰਹੱਦ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਵਿੱਚ ਸਾਮਲ ਪੁਲਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਲਈ ਬਹਾਦਰੀ ਦੇ ਪੁਰਸਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਸਬੰਧੀ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੈਂਦੀ ਨੂੰ ਲਿਖੇ ਆਪਣੇ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਸੰਧਵਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦਿਆਂ ਮੈਂ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਆਫ ਪੁਲਸ ਵੱਲੋਂ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਸੰਭੂ ਬਾਰਡਰ 'ਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਛੇ ਪੁਲਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ/ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਬਹਾਦਰੀ ਦੇ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦੇਣ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ 'ਤੇ ਫੁੱਧੀ ਚਿੰਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਸਖਤ ਨਿੰਦਾ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੈਂ ਸਾਡੀ ਪੁਲਸ ਫੋਰਸ ਦੀ

ਬਹਾਦਰੀ ਅਤੇ ਸਮਰਥਨ ਦਾ ਦਿਲੋਂ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਨਿਭਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਮਾਣ-ਸਨਮਾਨ ਦੇਣਾ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਸਪੀਕਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੰਭੂ ਵਿਖੇ ਪੰਜਾਬ-ਹਰਿਆਣਾ ਸਰਹੱਦ 'ਤੇ ਬਣੇ ਹਾਲਾਤ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਹਰਿਆਣਾ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਇਸ ਸੁਝਾਅ 'ਤੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕਰਦਿਆਂ ਸੰਧਵਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸਰਵਉੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਸ ਸਿਫਾਰਸ਼ 'ਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਕਾਰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਲਈ ਲੋਕਤੰਤਰ, ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਯੋਗਦਾਨ ਲਈ ਉਹ ਮਾਣ-ਸਨਮਾਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੇਰੁਖੀ ਅਤੇ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਸਾਡਾ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸ਼ਹੀਦ ਸੁਭਾਸ਼ਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਿਸਾਨ-ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੌਰਾਨ ਸੰਤਾਪ ਝੱਲਣਾ ਪਿਆ, ਲਈ ਨਿਆਂ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਈਏ।

ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਸ ਦਾ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਪੰਚਾਇਤ ਮੈਂਬਰ ਨਾਲ 'ਚਿੱਟਾ' ਲਾਉਂਦਿਆਂ ਕਾਬੂ!

ਮੁੱਲ 25 ਜੁਲਾਈ। ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਸ ਨੇ ਨੌਜਵਾਨ ਵਿੱਤੀ ਮੁਹਿੰਮ ਤਹਿਤ ਪਿੰਡ ਅਬੁਲ ਖੁਰਾਨਾ ਦੇ ਸ਼ਮਸ਼ਾਨਾਖਾ ਵਿੱਚ ਫ਼ਾਮੀਰੀ ਕਰ ਕੇ ਪੁਲਸ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਮੈਂਬਰ ਸਣੇ 4 ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਾਬੂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਥਾਣਾ ਸਿਟੀ ਮੁੱਲਟ ਪੁਲਸ ਨੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਖਿਲਾਫ਼ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਉਥੇ ਹੀ ਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 1 ਦਿਨ ਦੇ ਰਿਮਾਂਡ 'ਤੇ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਥਾਣਾ ਸਿਟੀ ਮੁੱਲਟ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਐੱਸ.ਆਈ. ਕਰਮਜੀਤ ਕੌਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਗੁਮ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਤੇ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਇਹ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਜਦੋਂ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਤਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ਮਸ਼ਾਨਾਖਾ 'ਤੇ ਅਫਸਰ ਨਜ਼ਦੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਲੋਕ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦਾ ਸੇਵਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਪੁਲਸ ਟੀਮ ਨੇ ਫ਼ਾਮੀਰੀ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਉਥੋਂ ਚਾਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ਾ ਕਰਦੇ ਮਿਲੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਪੁਲਸ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਸੰਧੀ ਸਿੰਘ, ਪੰਚਾਇਤ ਮੈਂਬਰ ਅਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਤੇਜਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਸ ਸਮਾਜ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਲਾਹਣਤ ਨੂੰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਖਤਮ ਕਰੇਗੀ

ਕਿਸ਼ਨ ਪਾਲ

ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ 25 ਜੁਲਾਈ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਅਤੇ ਡੀ. ਜੀ. ਪੀ. ਪੰਜਾਬ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਦਿਸਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਤਹਿਤ ਜਿਲ੍ਹਾ ਪੁਲਸ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਵੱਲੋਂ ਆਮ ਜਨਤਾ ਅਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ਿਆਂ ਖਿਲਾਫ਼ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਨ ਲਈ 'ਮਿਸ਼ਨ ਨਿਰਦੇਸ਼' ਤਹਿਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਚਲਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਤਹਿਤ ਦਾਖ਼ਾਮ ਹਰੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਆਈ. ਪੀ. ਐੱਸ. ਸੀਨੀਅਰ ਕਪਤਾਨ ਪੁਲਸ, ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਪੁਲਸ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਵੱਲੋਂ ਅੱਜ ਸਥਾਨਕ ਪੁਲਸ ਲਾਈਨ ਵਿਖੇ ਸਰਹੱਦੀ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਲੱਖਣ ਡਿਵੈਸ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਟੀਮ ਤਹਿਤ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਸ ਵੱਲੋਂ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਖਾਤਮੇ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੁਹਿੰਮ ਚਲਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਪੁਲਸ ਜਿੱਥੇ ਨਸ਼ਾ ਤਸਕਰਾਂ ਖਿਲਾਫ਼ ਸਖਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਥੇ ਹੀ ਨੌਜਵਾਨਾਂ 'ਚ

ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਵੀ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਦਲਦਲ 'ਚ ਨਾ ਫਸਣ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੱਜ ਦਾ ਇਹ ਮੌਕਾ ਦਰਸਕਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਐੱਸ. ਐੱਸ. ਪੀ. ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਦਾਖ਼ਾਮ ਹਰੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪੁਲਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੁਲਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਦਰਸਕਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਐੱਸ. ਐੱਸ. ਪੀ. ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਤਹਿਤ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਸ ਵੱਲੋਂ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਖਾਤਮੇ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੁਹਿੰਮ ਚਲਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਪੁਲਸ ਜਿੱਥੇ ਨਸ਼ਾ ਤਸਕਰਾਂ ਖਿਲਾਫ਼ ਸਖਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਥੇ ਹੀ ਨੌਜਵਾਨਾਂ 'ਚ

ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਵੀ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਦਲਦਲ 'ਚ ਨਾ ਫਸਣ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੱਜ ਦਾ ਇਹ ਮੌਕਾ ਦਰਸਕਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਐੱਸ. ਐੱਸ. ਪੀ. ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਤਹਿਤ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਸ ਵੱਲੋਂ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਖਾਤਮੇ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੁਹਿੰਮ ਚਲਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਪੁਲਸ ਜਿੱਥੇ ਨਸ਼ਾ ਤਸਕਰਾਂ ਖਿਲਾਫ਼ ਸਖਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਥੇ ਹੀ ਨੌਜਵਾਨਾਂ 'ਚ

ਨਹਿਰ 'ਚ ਤੈਰਦੀ ਹੋਈ ਲਾਸ਼ ਵੇਖ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪੈ ਗਈਆਂ ਭਾਜੜਾਂ, ਗਦਈਪੁਰ ਤੋਂ ਪੁਲਸ ਨੇ ਕੀਤੀ ਬਰਾਮਦ

ਜਲੰਧਰ 25 ਜੁਲਾਈ। ਥਾਣਾ ਮਕਸੂਦਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੇ ਪਿੰਡ ਰੇਧਾਵਾ ਨੇੜੇ ਨਹਿਰ ਵਿੱਚ ਤੈਰਦੀ ਹੋਈ ਲਾਸ਼ ਵੇਖੀ ਗਈ। ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਨੇ ਨਹਿਰ ਵਿੱਚ ਤੈਰਦੀ ਲਾਸ਼ ਵੇਖ ਇਸ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਥਾਣਾ ਮਕਸੂਦਾਂ ਦੀ ਪੁਲਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ। ਏ. ਐੱਸ. ਆਈ ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਨੁਸਾਰ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਲਾਸ਼ ਬਾਰੇ ਸੂਚਨਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਪਰ ਲਾਸ਼ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ, ਲਾਸ਼ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਤੈਰਦੀ ਹੋਈ ਅੱਗੇ ਗਦਈਪੁਰ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚੀ, ਜਿੱਥੋਂ ਪੁਲਸ ਨੇ ਬਰਾਮਦ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਪਛਾਣ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੀ ਹੈ। ਲਾਸ਼ ਡੋਗਪੁਰ ਤੋਂ ਨਹਿਰ ਵਿੱਚ ਵਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਗਦਈਪੁਰ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚੀ, ਜਿੱਥੋਂ ਪੁਲ ਨੇ ਕੋਲ ਫਸ ਗਈ। ਘਟਨਾ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਪੁਲਸ ਕੰਟਰੋਲ ਰੂਮ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਬਾਅਦ ਥਾਣਾ 8 ਨੰਬਰ ਦੀ ਪੁਲਸ ਅਤੇ ਥਾਣਾ ਮਕਸੂਦਾਂ ਦੀ ਪੁਲਸ ਨੇ ਮੌਕੇ ਉੱਤੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਏ. ਐੱਸ. ਆਈ. ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਤਹਿਤ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਸ ਵੱਲੋਂ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਖਾਤਮੇ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੁਹਿੰਮ ਚਲਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਪੁਲਸ ਜਿੱਥੇ ਨਸ਼ਾ ਤਸਕਰਾਂ ਖਿਲਾਫ਼ ਸਖਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਥੇ ਹੀ ਨੌਜਵਾਨਾਂ 'ਚ

ਏ. ਐੱਸ. ਆਈ. ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਤਹਿਤ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਸ ਵੱਲੋਂ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਖਾਤਮੇ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੁਹਿੰਮ ਚਲਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਪੁਲਸ ਜਿੱਥੇ ਨਸ਼ਾ ਤਸਕਰਾਂ ਖਿਲਾਫ਼ ਸਖਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਥੇ ਹੀ ਨੌਜਵਾਨਾਂ 'ਚ

ਲੁੱਟਖੋਹ ਕਰਨ ਵਾਲੇ 30 ਮੋਬਾਇਲ ਸਮੇਤ 3 ਵਿਅਕਤੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ

ਥੰਨੜਾ 25 ਜੁਲਾਈ। ਸੀ. ਆਈ. ਏ.-1 ਵੱਲੋਂ ਰਾਹਗੀਰਾਂ ਤੋਂ ਮੋਬਾਇਲ ਫੋਨ ਖੋਹਣ ਅਤੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਸਮੇਤ ਤਿੰਨ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰਕੇ ਖੋਹੇ ਹੋਏ ਮੋਬਾਇਲ ਫੋਨ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਸ਼ਾਨਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਸੀ. ਆਈ. ਏ.-1 ਦੇ ਏ. ਐੱਸ. ਆਈ. ਹਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੂਚਨਾ ਮਿਲੀ ਸੀ ਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮ ਵਿਸ਼ਾਲ ਕੁਮਾਰ, ਲਵਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵਾਸੀ ਥੰਨੜਾ ਰਾਹਗੀਰਾਂ ਤੋਂ ਮੋਬਾਇਲ ਫੋਨ ਖੋਹ ਕੇ ਅੱਗੇ ਵੇਚਦੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਉਦਯੋਗ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਲੁੱਟਖੋਹ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪੁਲਸ ਵੱਲੋਂ ਸੂਚਨਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦੋਵਾਂ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੌਰਾਨ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਲੁੱਟਖੋਹ ਕੀਤੇ ਫੋਨ ਮੁਲਜ਼ਮ ਅਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਵੇਚਦੇ ਸਨ।

ਏ. ਐੱਸ. ਆਈ. ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਤਹਿਤ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਸ ਵੱਲੋਂ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਖਾਤਮੇ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੁਹਿੰਮ ਚਲਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਪੁਲਸ ਜਿੱਥੇ ਨਸ਼ਾ ਤਸਕਰਾਂ ਖਿਲਾਫ਼ ਸਖਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਥੇ ਹੀ ਨੌਜਵਾਨਾਂ 'ਚ

ਪੁਲਸ ਨੇ ਸੜਕ ਕਿਨਾਰੇ ਖੜ੍ਹੀ ਕਾਰ 'ਚੋਂ ਭੈਣ-ਭਰਾ ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ

ਫਿਲੌਰ 25 ਜੁਲਾਈ। ਕਾਰ 'ਚ ਬੈਠ ਕੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦਾ ਸੇਵਨ ਕਰਦੇ ਭੈਣ-ਭਰਾ ਨੂੰ ਪੁਲਸ ਨੇ 20 ਗੁਮ ਹੋਰੋਇਨ, ਇਕ ਲਾਈਟਰ ਗੁਮ ਹੋਰੋਇਨ ਸਣੇ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲੜਕੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕਾਰ 'ਚ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਬੈਠ ਕੇ ਨੌਜਵਾਨ ਸੇਵਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਲੜਕਾ ਉਸ ਦੇ ਸਕੇ ਮਾਮੇ ਦਾ ਮੁੰਡਾ ਹੈ। ਪੁੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਥਾਣਾ ਇੰਚਾਰਜ ਇੰ. ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਨਸ਼ਾ ਮੁਕਤ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਫੋਡੀ ਗਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੁਹਿੰਮ 'ਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੁਲਸ ਜਾਰਟੀ ਹੱਥ ਉਸ ਸਮੇਂ ਸਵਲਤਾ ਲੱਗੀ, ਜਦ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਅਮਨਦੀਪ ਕੌਰ ਨੌਸ਼ਲ ਹਾਈਵੇ 'ਤੇ ਗੜਬ ਰਹ ਰਹੇ ਸਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਿਲਟਰੀ ਕੈਂਪ ਨੇੜੇ ਸੜਕ ਕਿਨਾਰੇ ਖੜ੍ਹੀ ਬੀਜਾ ਕਾਰ ਨੰਬਰ ਪੀ.ਬੀ. 36 ਕੇ 7294 ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ। ਸ਼ੱਕ ਪੈਣ 'ਤੇ ਜਦ ਉਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਉਸ 'ਚ ਬੈਠੇ ਲੜਕੇ ਨੇ ਆਪਣਾ ਨਾ ਗੁਰਲੀਨ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਨਿਵਾਸੀ ਪਿੰਡ ਮੋਹਣੀਆਣਾ, ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਅਤੇ ਲੜਕੀ ਨੇ ਆਪਣਾ ਨਾਂ ਬਲਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਪਤਨੀ ਰਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਵਾਸੀ

ਏ. ਐੱਸ. ਆਈ. ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਤਹਿਤ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਸ ਵੱਲੋਂ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਖਾਤਮੇ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੁਹਿੰਮ ਚਲਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਪੁਲਸ ਜਿੱਥੇ ਨਸ਼ਾ ਤਸਕਰਾਂ ਖਿਲਾਫ਼ ਸਖਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਥੇ ਹੀ ਨੌਜਵਾਨਾਂ 'ਚ

ਨਵੇਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਛੋਟੇ ਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਬੁਲਾਉਣ ਨਾਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ 25 ਜੁਲਾਈ। ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਨਵੇਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਛੋਟੇ ਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਬੀ. ਐੱਨ. ਐੱਸ. ਐੱਸ., ਬੀ. ਐੱਨ. ਐੱਸ., ਏ. ਏ. ਨਾਂ ਨਾਲ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਹ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਜ਼ਮਾਨਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਜਸਟਿਸ ਅਨੂਪ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਕਾਦਮੀ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਭਾਸ਼ਾਈ ਪਿਛੋਕੜ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਸਾਂਝੀ ਭਾਸ਼ਾਈ ਥਾਂ ਬਣਾਉਣਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਿਰਲੇਖਾਂ ਨੂੰ ਉੱਚਾਰਣ ਵਿੱਚ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਭਾਸ਼ਾਈ ਰੁਕਾਵਟਾਂ, ਬੋਧਾਤਮਕ ਹੜਤਾ-ਦੜਤੀ ਅਤੇ ਇਕਸਾਰਤਾ ਪੈਦਾ ਹੋਣੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰ ਚੰਗੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜਸਟਿਸ ਚਿਤਰਕਾਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਵੇਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖਾਂ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬੀ. ਐੱਨ. ਐੱਸ. ਐੱਸ. ਅਤੇ ਬੀ. ਐੱਸ. ਏ. ਸੰਖੇਪ ਰੂਪ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਮਾਨਕੀਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਭਾਸ਼ਾਈ ਯੋਗਤਾ ਨਾਲ ਸੰਘਰਸ਼ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸਰਵ ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਝੇ ਜਾਣ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਿਖਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਸੰਖੇਪ ਰੂਪ ਦੇਣਾ ਇਕ ਕਲਾ ਹੈ, ਜੋ ਲਿਖਤੀ ਸੰਚਾਰ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੱਥਰ 'ਤੇ ਹੱਥ-ਲਿਖਤਾਂ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਸ਼ਿਲਾਲੇਖਾਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਮੱਧਕਾਲੀ ਅਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਸਮੇਂ ਦੇ ਤਤਕਾਲ ਸੰਦੇਸ਼ਾਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿਰਫ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਅਤੇ ਵਿਧਾਇਕ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਭਾਸ਼ਾਈ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵੀ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲੱਭੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਏ. ਆਈ. ਐੱਮ. ਆਈ. ਐੱਮ., ਭਾਜਪਾ, ਡੀ. ਐੱਮ. ਕੇ., ਜੇ. ਡੀ. ਯੂ., ਟੀ. ਡੀ. ਪੀ. ਆਦਿ।

ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਨੇ ਬਿਜਲੀ ਟਰਾਂਸਫਾਰਮਰਾਂ 'ਚੋਂ ਤੇਲ ਚੋਰੀ ਕਰਦੇ 3 ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕਰ ਕੀਤਾ ਪੁਲਸ ਹਵਾਲੇ

ਭੁੱਚੇ ਮੰਡੀ 25 ਜੁਲਾਈ। ਨੌਜਵਾਨ ਪਿੰਡ ਚੱਕ ਬੱਖੜੂ ਦੇ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਨੇ ਬਿਜਲੀ ਟਰਾਂਸਫਾਰਮਰਾਂ 'ਚੋਂ ਤੇਲ ਚੋਰੀ ਕਰਦੇ 3 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕਰ ਲਿਆ। ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਕਾਬੂ ਕੀਤੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪੁਲਸ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਭੁੱਚੇ ਮੰਡੀ ਪੁਲਸ ਵੱਲੋਂ ਤਿੰਨ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਖਿਲਾਫ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਰਜ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਸਬੀ ਕੁਮਾਰ, ਅਕਾਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਵਾਸੀ ਥੰਨੜਾ ਅਤੇ ਵਿੱਕੀ ਸਿੰਘ ਵਾਸੀ ਥੰਨੜਾ ਵਜੋਂ ਹੋਈ ਹੈ। ਪੁਲਸ ਨੂੰ ਲਿਖਾਏ ਬਿਆਨਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁੱਦੇ ਦੀ ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਕਤ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗੁਆਂਢੀਆਂ ਦੇ ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਸਰਕਾਰੀ ਬਿਜਲੀ ਟਰਾਂਸਫਾਰਮਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਤੇਲ ਚੋਰੀ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਸਮਾਰਟ ਸਿਟੀ ਦਾ ਯੂ. ਆਈ. ਡੀ. ਨੰਬਰ ਪਲੇਟ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਵੀ ਘਿਸੜ-ਘਿਸੜ ਕੇ ਚੱਲ ਰਿਹਾ, ਅਧੀਆਂ ਤੋਂ ਵੀ ਘੱਟ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀਆਂ 'ਤੇ ਹੀ ਲੱਗੀਆਂ ਪਲੇਟਾਂ

ਦਿੱਲੀ

ਜਲੰਧਰ 25 ਜੁਲਾਈ। ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਜਲੰਧਰ ਨੇ ਅੱਜ ਤੋਂ ਕਈ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀਆਂ 'ਤੇ ਯੂ. ਆਈ. ਡੀ. ਨੰਬਰ ਵਾਲੀਆਂ ਪਲੇਟਾਂ ਲਾਉਣ ਦਾ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਬਣਾਇਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਮਕਸਦ ਟੈਕਸ ਸਿਸਟਮ ਨੂੰ ਅਪਗ੍ਰੇਡ ਕਰਨਾ ਸੀ ਪਰ ਨਿਗਮ ਦੇ ਅਫਸਰ ਇਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਵਧਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਅੱਜ ਵੀ ਇਹ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਸਮਾਰਟ ਸਿਟੀ ਜਰੀਏ ਵੀ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਯੂ. ਆਈ. ਡੀ. ਨੰਬਰ ਪਲੇਟਾਂ ਲਾਉਣ ਦਾ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੋਵਾਂ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਤਹਿਤ ਹੁਣ ਤੱਕ ਕੰਪਨੀ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ 1 ਲੱਖ 60 ਲੱਖ ਘਰਾਂ 'ਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਨੰਬਰ ਪਲੇਟਾਂ ਲਾਈਆਂ ਜਾ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੰਬਰ ਪਲੇਟਾਂ 'ਤੇ ਸੈਕਟਰ ਨੰਬਰ ਦੇ ਇਲਾਵਾ ਯੂ. ਆਈ. ਡੀ. ਨੰਬਰ ਵੀ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀਆਂ ਇਕ ਲੱਖ 60 ਲੱਖ ਰਜਾਰ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀਆਂ 'ਤੇ ਸੈਕਟਰ ਨੰਬਰ ਲਿਖੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਲੱਖਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਤਾਂ ਪਤਾ ਲੱਗ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਘਰ ਕਿਸ ਸੈਕਟਰ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਕਿਸ ਸੈਕਟਰ ਵਿੱਚ

ਕੰਮ ਆਦਿ ਕਰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਨਿਗਮ ਦਾ ਟੈਕਸੇਸ਼ਨ ਸਿਸਟਮ ਅਜੇ ਤੱਕ ਅਪਗ੍ਰੇਡ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜੋ ਇਸ ਸਿਸਟਮ ਦਾ ਅਸਲ ਮਕਸਦ ਸੀ। ਸ਼ਹਿਰ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀਆਂ 'ਤੇ ਜਲੰਧਰ ਨਿਗਮ ਅਤੇ ਸੁਪਰੀਵਿਜ਼